

ความสขเทือนใจในสังคมปัจจุบัน

THE AFFECTION IN A CURRENT SOCIETY

ธีรยuth จันผึงเพ็ชร

THEERAYUTH JUNFUNGPECH

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาศิลปะทัศนศิลป์

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2549

ISBN 974-15-2500-1

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ความสะเทือนใจในสังคมปัจจุบัน

THE AFFECTION IN A CURRENT SOCIETY

ธีรยุทธ จันทร์ผึ้งเพชร

THEERAYUTH JUNFUNGPETCH

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 63434

วัน,เดือน,ปี... 28 ส.ค. 2549

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2549

ISBN 974-15-2500-1

THE AFFECTION IN A CURRENT SOCIETY

THEERAYUTH JUNFUNGPETCH

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF FINE ARTS PROGRAM IN VISUAL ARTS
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

2006

ISBN 974-15-2500-1

COPYRIGHT 2006

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความสะเทือนใจในสังคมปัจจุบัน
นักศึกษา	นายธีรยุทธ จันผิงเพชร
รหัสประจำตัว	47062001
ปริญญา	ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์
พ.ศ.	2549
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์	ศ.เกียรติศักดิ์ ชานนารอด
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม	ศ.เดชา วราชน

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ศิลปะนี้ เป็นการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมที่ได้รับแรงบันดาลใจจาก เหตุการณ์และข่าวสารของวิกฤตการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่งผล ให้เกิดเป็นความขัดแย้งทางความคิดและจิตใจอย่างลึกซึ้งของคนไทยทั้งชาติ เพราะเหยื่อของเหตุ- การณ์มีจำนวนมากมายที่ถูกเข่นฆ่าอย่างทารุณ ไร้ซึ่งเมตตาธรรมและมนุษยธรรม ดังปรากฏเป็นข่าว สารในสื่อต่าง ๆ ตลอดระยะเวลากว่า 2 ปี ที่ผ่านมา

ข้าพเจ้าเชื่อว่า บทบาทและพฤติกรรมของมนุษย์ย่อมมีเหตุที่มาแห่งการกระทำนั้น ไม่ว่าจะ เป็นสภาวะทางจิตใจ อารมณ์พื้นฐานของมนุษย์และบริบทของชีวิต หากเหตุที่มามีดังกล่าวนี้อยู่ใน สภาวะไม่ปกติ บทบาทและพฤติกรรมจะผิดเพี้ยนและนำไปสู่ความขัดแย้งกับผู้อื่น เกิดเป็นปัญหา ของสังคมขึ้น วิทยานิพนธ์ชุดนี้จึงเป็นการชี้นำ กระตุ้นเตือน ตลอดจนเป็นการเปิดพื้นที่ทางความคิด ในมุมมองของศิลปะให้เห็นถึงความเลวร้ายของความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสังคมไทยปัจจุบัน

กระบวนการสร้างสรรค์เริ่มจากการนำภาพข่าวจากสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ เดลินิวส์ ไทยรัฐ ข่าวสด มติชน ฯลฯ มาเป็นจุดเริ่มต้นทางความคิดและทำการวิเคราะห์ภาพข่าวข้อมูลเบื้องต้น จากนั้นจึงสังเคราะห์ให้ให้เป็นไปตามอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด กระทั่งได้ภาพร่างตามจินตนาการ

การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมชุดนี้ แสดงออกด้วยการใช้ร่องรอยของฝีแปรงอย่างอิสระ ผ่านรูปทรงที่เป็นสัญลักษณ์ทางความคิด เช่น รูปทหาร ปืน คน ไฟ ธงชาติ ซากวัตถุต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อแทนค่าถึงอำนาจ ความรุนแรง การทำลายล้าง ความสูญเสีย ภายใต้อิทธิพลที่มีน้ำหนักคัดค้านรุนแรง ในกระบวนการแบบ (style) ศิลปะแนวสำแดงพลังอารมณ์ (Expressionism) การสร้างสรรค์ได้แสดงถึง ความรู้สึกที่ตึงเครียด ความกดดัน ความขัดแย้งและความรุนแรง ซึ่งเป็นสภาวะอารมณ์และ ความสะเทือนใจของข้าพเจ้าในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม

จากข้อมูลที่เป็นวิกฤตการณ์ความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ แนวความคิดและ กรรมวิธีทางจิตรกรรมที่มีลักษณะเฉพาะดังกล่าว ทำให้เกิดผลงานวิทยานิพนธ์ศิลปะจำนวน 7 ภาพ ตามวัตถุประสงค์อย่างน่าพึงพอใจ เป็นการบันทึกสภาวะสังคมในรูปของผลงานศิลปกรรม สิ่งสำคัญ

อย่างยิ่ง คือ การค้นพบแนวทางการสร้างสรรค์ที่สามารถพัฒนาสืบเนื่องต่อไปและอาจจะเป็นแนวทางแก่นักเรียน นักศึกษาศิลปะที่สนใจศิลปะเชิงสังคมเช่นนี้และเป็นการขยายขอบเขตการสร้างสรรค์ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

Thesis	The Affection in a Current Society
Student	Mr.Theerayuth Junfungpetch
Student ID	47062001
Degree	Master of Fine Arts
Programme	Visual Arts
Year	2006
Thesis Advisor	Prof.Kiettisak Chanonnart
Thesis Co-Advisor	Prof.Decha Warashoon

ABSTRACT

This art thesis has got inspiration from the situation and news from crisis and violence that happen in three Southern provinces to create the art works. The situations that happened in the three Southern provinces have caused conflict in thought and mind of Thai people in nationwide. Hence many victims from this crisis situations had been killed brutally without mercy and humanity, as you always find in the daily newspapers and other media although the past two years.

I do believe human's roles and behavior must have causes of actions, either mind condition, basic emotion of human being as well as context of lives. If the causes are originated under unusual condition, roles and behaviors of man will be distort and lead to conflict with others. Consequently, it becomes problems in social. Hence, this set of art thesis will introduce and raise awareness in violence and brutality as well as open space of thought under art corner to point the worst and violence that happen in Thailand currently.

Initially, the processes in creating my artworks had inspired from the pictures that appear in the newspapers and other publications such as Daily News newspaper, Thai Rath, Khao Sot, Matichon, etc., to be an original of my concept then I had analyzed basic information from both pictures and news' details to synthesize to create mood and thought to transfer into imaginary drawing.

The creature of these sets of painting, have expressed by using T-brush to paint freely into forms of symbols of thought such as soldiers, guns, men, fire, National flag, debris objects, etc. in order to represent the violence, destruction, lost under structure of volume of contrast colors violently as expressionism style. Atmosphere of the painting can indicate mood of hurt and pain of me as one parts of this social.

Referred to information of crisis of violence against the three Southern provinces, con-

cept and painting procedures will have unique description. Total of the art works from this set are 7 paintings, which achieved to my own satisfaction. These sets of art works can be compared as record of social condition in the form of artworks. The most significance in creating these sets of artworks, is discovery my own concept in creating artworks in order to develop the continuous works in future. Furthermore, the works can be used to educate other students or art students who interest in social arts, which will be able to expand the boundaries of this work to be wider.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือจาก ศ.เกียรติศักดิ์ ชานนารถ อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และ ศ.เดชา วราชุน อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วมที่กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบและแก้ไขจนวิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วง ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ ภาควิชาวิจิตรศิลป์ที่กรุณาให้คำวิจารณ์ แนะนำแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณหน่วยงานต้นสังกัด วิทยาลัยช่างศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กรมศิลปากรที่ส่งเสริมการศึกษาครั้งนี้

กราบขอบพระคุณบิดา มารดาที่สั่งสอนให้เป็นผู้ที่รักและใฝ่ในความรู้

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ที่จะอำนวยประโยชน์ต่อการศึกษาในด้านต่าง ๆ ข้าพเจ้าขอมอบความดีนั้นแด่ผู้มีพระคุณทุกท่าน

ธีรยุทธ จันผิงเพชร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญภาพ.....	VIII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์.....	1
1.2 แนวความคิดการสร้างสรรค์.....	3
1.3 วัตถุประสงค์การสร้างสรรค์.....	3
1.4 ขอบเขตการสร้างสรรค์.....	4
1.5 ขั้นตอนการสร้างสรรค์.....	4
1.6 คำศัพท์และคำอธิบายศัพท์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	4
บทที่ 2 ศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	5
2.1 ลัทธิศิลปะ Expressionism.....	5
2.2 ลัทธิศิลปะ Neo Expressionism.....	7
2.3 ลัทธิศิลปะ Abstract Expressionism.....	9
2.4 อิทธิพลทางศิลปะ.....	11
2.4.1 Willem de Kooning.....	12
2.4.2 Larry Rivers.....	14
2.4.3 Leon Golub.....	16
บทที่ 3 วิธีดำเนินการสร้างสรรค์.....	18
3.1 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	18
3.2 การทำภาพร่าง.....	19
3.3 การสร้างสรรค์.....	20
บทที่ 4 วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์.....	21
4.1 การวิเคราะห์ผลงานโดยรวม.....	21

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.1.1 เรื่องราว.....	21
4.1.2 เนื้อหา.....	21
4.1.3 การแสดงออก.....	21
4.1.4 สัญลักษณ์.....	21
4.1.5 ทักษะ.....	21
4.1.6 องค์ประกอบศิลป์.....	22
4.2 การวิเคราะห์ผลงานราชินี.....	22
4.2.1 ผลงานชิ้นที่ 1.....	22
4.2.2 ผลงานชิ้นที่ 2.....	22
4.2.3 ผลงานชิ้นที่ 3.....	22
4.2.4 ผลงานชิ้นที่ 4.....	23
4.2.5 ผลงานชิ้นที่ 5.....	23
4.2.6 ผลงานชิ้นที่ 6.....	23
4.2.7 ผลงานชิ้นที่ 7.....	23
4.3 การวิเคราะห์โครงสร้างองค์ประกอบ.....	23
4.4 สรุปผลการวิเคราะห์.....	27
ผลงานวิทยานิพนธ์.....	34
บทที่ 5 สรุปผลการสร้างสรรค์และข้อเสนอแนะ.....	35
บรรณานุกรม.....	37
ประวัติผู้เขียน.....	38

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 Conversation.....	6
2.2 Night.....	6
2.3 Orange Eater II.....	8
2.4 Sulamith.....	9
2.5 Mahoning.....	10
2.6 Shining Back.....	11
2.7 Woman and Bicycle.....	13
2.8 Door to the River.....	13
2.9 Europe I.....	15
2.10 The last Civil War Veteran.....	15
2.11 Interlogation II.....	17
2.12 Mercenaries IV.....	17
3.1 ตัวอย่างภาพถ่ายจากหนังสือพิมพ์.....	18
3.2 ตัวอย่างภาพถ่ายจากหนังสือพิมพ์.....	19
3.3 ตัวอย่างภาพร่างลายเส้น.....	19
4.1 แสดงโครงสร้างองค์ประกอบหลัก.....	24
4.2 แสดงโครงสร้างทิศทาง.....	24
4.3 แสดงจังหวะน้ำหนักอ่อนแก่.....	25
4.4 แสดงโครงสร้างองค์ประกอบหลัก.....	26
4.5 แสดงโครงสร้างทิศทาง.....	26
4.6 แสดงจังหวะน้ำหนักอ่อนแก่.....	27
4.7 ความสะเทือนใจในสังคมปัจจุบัน หมายเลข 1.....	29
4.8 ความสะเทือนใจในสังคมปัจจุบัน หมายเลข 2.....	30
4.9 ความสะเทือนใจในสังคมปัจจุบัน หมายเลข 3.....	31
4.10 ความสะเทือนใจในสังคมปัจจุบัน หมายเลข 4.....	32
4.11 ความสะเทือนใจในสังคมปัจจุบัน หมายเลข 5.....	33
4.12 ความสะเทือนใจในสังคมปัจจุบัน หมายเลข 6.....	34
4.13 ความสะเทือนใจในสังคมปัจจุบัน หมายเลข 7.....	35

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์

การอยู่ร่วมกันของมนุษย์ สิ่งที่เป็นความสำคัญอย่างยิ่ง คือ ความสงบสุข เพราะสังคมที่สงบสุขย่อมหมายถึงสังคมที่มีความรัก ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความสามัคคี แต่ในความเป็นจริงมนุษย์มีความคิดที่สลับซับซ้อน มีความต้องการที่หลากหลาย มีอารมณ์ความรู้สึกแตกต่างจากสัตว์โลกทั่วไป ความหลากหลายนี้ทำให้เกิดความขัดแย้งในชีวิตประจำวันหรือความขัดแย้งในสังคมที่มีความรุนแรง ทำให้เกิดการทำลายล้าง ความสูญเสียเป็นบาดแผลของสังคม แม้ว่าความขัดแย้งจะเป็นสิ่งสำคัญต่อระบบความคิดของมนุษย์ ทำให้มนุษย์รู้จักคิด ค้นหา แก้ไข เกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่ในสาขาวิชาการต่าง ๆ เป็นความขัดแย้งที่นำไปสู่การสร้างสรรค์ แต่โดยส่วนใหญ่เมื่อเกิดความขัดแย้ง มนุษย์มักใช้อารมณ์ความรู้สึกของตนเป็นสำคัญ ทำให้ขาดสติยั้งคิด ทำให้เหตุการณ์ความขัดแย้งพัฒนาเป็นความรุนแรง ดังที่เราได้พบเห็นและเรียนรู้จากประวัติศาสตร์

นักคิด นักปรัชญาพยายามคิดและวางหลักเกณฑ์การอยู่ร่วมกันเพื่อลดความขัดแย้ง กำหนดครรลองวิถีชีวิตเป็นบรรทัดฐานของสังคม ซึ่งได้พัฒนาเป็นระบบการเมืองการปกครอง รวมถึงกฎหมายและจารีตประเพณีต่าง ๆ แต่กระนั้นความขัดแย้งยังคงดำรงอยู่ มีระดับ ความรุนแรงแตกต่างกันตามแต่เหตุปัจจัยและบริบทอื่น ๆ ที่เป็นองค์ประกอบร่วม

ประเทศไทยมีความขัดแย้งของคนในชาติไม่ต่างไปจากสังคมอื่น ๆ ของโลก แต่เมื่อเปรียบเทียบกับสังคมอื่น ๆ ความขัดแย้งที่พัฒนาไปสู่ความรุนแรงมีไม่มากนัก โดยทั่วไปเป็น ความขัดแย้งพื้นฐานของมนุษย์ที่มีกิเลสตัณหาเป็นสิ่งที่กระตุ้น เช่น การก่ออาชญากรรม การต่อสู้ทางการเมือง การแย่งผลประโยชน์ แต่ความขัดแย้งของคนในชาติเรื่องวิถีชีวิต วัฒนธรรม อุดมการณ์ทางความคิดและศาสนาที่สามารถอุกถลามขยายวงเป็นความรุนแรง การเข่นฆ่าทำลายล้างกัน ดังเช่นในสังคมอื่น ๆ นั้น มีน้อยมาก จนกระทั่งมีผู้กล่าวเสมอ ๆ ว่า ประเทศไทยเป็นประเทศที่สงบสุขร่มเย็น

ความขัดแย้งและความรุนแรงในสังคมไทยที่ก่อให้เกิดความสะเทือนใจ ความเศร้าโศก ความโกรธแค้นชิงชังระหว่างคนในชาติที่เป็นเหตุการณ์ร่วมสมัยกับชีวิตข้าพเจ้า คือ ความขัดแย้งทางอุดมการณ์ทางการเมืองระหว่างแนวคิดประชาธิปไตยกับแนวคิดคอมมิวนิสต์ เหตุการณ์เรียกร้องประชาธิปไตยวันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 เหตุการณ์สังหารหมู่นักศึกษาวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 เหตุการณ์การสังหารประชาชนในเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2535 และเหตุการณ์ ความรุนแรงใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

เหตุการณ์ความรุนแรงใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นเหตุการณ์ร่วมสมัยที่สร้างความสะเทือนใจมากที่สุด เป็นความขัดแย้งในชาติที่รุนแรง เป็นการทำร้าย เข่นฆ่าทำลายล้างชีวิต

เพื่อนมนุษย์อย่างไร้เมตตาธรรมเพราะผู้สูญเสียมีทั้งเด็ก ผู้หญิง คนชรา นักบวชและผู้บริสุทธิ์
 อย่างที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน สิ่งที่ทำให้เหตุการณ์นำหน้าวันวิบัติเป็นอย่างยิ่งคือ เป็นเหตุการณ์ที่มี
 องค์ประกอบเกี่ยวข้องของหลายประการ ไม่สามารถจับสาเหตุหลักของความรุนแรงได้อย่างแท้จริง
 ไม่สามารถวิเคราะห์เหตุการณ์ได้ชัดเจน ทำให้แนวคิดแนวทางการแก้ปัญหาไม่เป็นเอกภาพ
 สับสนและหลากหลายเกิดความยากลำบากในการจัดการและมีแนวโน้มว่าจะเป็นปัญหาเรื้อรังต่อไป
 ในอนาคต

เหตุการณ์ความรุนแรงใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีพื้นฐานความเป็นมายาวนานนับร้อยปี
 เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต การเมือง วัฒนธรรม ความเชื่อและศาสนาของคนไทยที่เรียกว่าชาวไทยมลายู
 ซึ่งมีความแตกต่างไปจากวิถีชีวิตของคนไทยส่วนใหญ่ เหตุการณ์ความรุนแรงนี้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง
 รุนแรงบ้างสงบบ้างตามเหตุปัจจัยที่เกี่ยวพัน คู่คังไฟสุ่มขอนที่คุกรุ่นไม่เคยมอดดับอย่างแท้จริง

นอกจากความขัดแย้งที่มีมาอย่างยาวนานแล้ว นโยบายที่ผิดพลาดของรัฐบาลทั้งในอดีตและ
 ปัจจุบัน การฉ้อราษฎร์บังหลวง การข่มเหงรังแกประชาชนของข้าราชการ ความขัดแย้งและแย้งซึ่ง
 ผลประโยชน์ของกลุ่มผู้มีอิทธิพล นักการเมืองระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ รวมถึงการไม่เข้าใจ
 ในวิถีชีวิต ประวัติศาสตร์ เชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรมท้องถิ่นทำให้เกิดการดูถูกเหยียดหยาม
 เป็นปัจจัยสำคัญดังเชื้อไฟที่เพิ่มความขัดแย้งให้เลวร้ายลงไปอีก (รุ่ง แก้วแดง. 2548 : 144-145)

ดังนั้นองค์ประกอบของปัญหาวิกฤตการณ์ชายแดนภาคใต้ คือ ความขัดแย้งระหว่างระบบ
 ราชการแบบรวมศูนย์อำนาจกับวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานกว่า 100 ปี ความไม่เข้าใจ
 และมายาคติของเจ้าหน้าที่รัฐส่วนใหญ่เป็นชาวพุทธกับประชาชนในท้องถิ่นที่เป็นมุสลิม

กลุ่มบุคคลและกองกำลังแห่งมีจิตวิญญาณในพื้นที่ได้นำโอกาสจากปัญหาที่มีได้รับการแก้ไข
 และช่องว่างความไม่เข้าใจของสาธารณะและสังคมภายนอก ก่อสถานการณ์ความรุนแรงเพื่อวัตถุประสงค์
 ประสงค์ทางการเมืองและผลประโยชน์ของกลุ่มตน

ผลของความรุนแรงจากกลุ่มผู้ก่อสถานการณ์และจากมาตรการการปราบปรามของเจ้าหน้าที่
 รัฐ ตลอดจนความไม่เข้าใจของสาธารณะนอกพื้นที่ทำให้ชุมชนท้องถิ่นและพี่น้องมุสลิมตกอยู่ในฐานะ
 จำเลยของสังคม วิกฤตชายแดนใต้ครั้งนี้จึงส่งผลให้เกิดความแตกร้างทางสังคมอย่างรุนแรง
 ภายในท้องถิ่นชาวบ้านตกอยู่ในความหวาดผวา กลัวทั้งโจรกลัวทั้งเจ้าหน้าที่รัฐ ประชาชนและภาครัฐ
 หมดความศรัทธาเชื่อมั่นต่อกัน ไม่สามารถพึ่งพิงกันได้ (สุจิตต์ วงษ์เทศ. 2548 : (10)-(11)) องค์ประกอบ
 เหล่านี้ยังคงดำรงอยู่โดยไม่ได้รับการแก้ไขอย่างตรงจุดตรงประเด็น

ผลของความขัดแย้งในอดีต ได้นำไปสู่เหตุการณ์ความรุนแรงครั้งใหม่ที่สร้างความตกตะลึง
 และความสะเทือนใจ คือ เหตุการณ์การปล้นปืนของค่ายทหารกองพันพัฒนาที่ 4 อำเภอเจาะไอร้อง
 จังหวัดนราธิวาส เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2547 และตามด้วยเหตุการณ์ที่รุนแรงยิ่งกว่า นับเป็นจุดแตกแยก
 ทางความคิด ก่อให้เกิดความโกรธแค้น เกลียดชังและความตึงเครียดของคนไทยทั้งชาตินั้นคือ
 เหตุการณ์วันที่ 28 เมษายน 2547 กองกำลังของผู้ก่อการร้ายได้ยกเข้าโจมตีทหารและตำรวจพร้อมกัน

ทั้งหมด 10 จุด ในจังหวัดยะลา ปัตตานีและสงขลา จุดสุดท้ายของเหตุการณ์อยู่ที่มัสยิดกรือเซะ จังหวัดปัตตานี ผู้ก่อการเสียชีวิต 107 คน ถูกจับกุม 29 คน เจ้าหน้าที่รัฐเสียชีวิต 7 นาย (รุ่ง แก้วแดง. 2548 : 136-137) เหตุการณ์ในวันที่ 28 นี้มีความเกี่ยวข้องอย่างยิ่งกับการถูกขยายไปสู่สงครามศาสนา และเหตุการณ์นี้ได้ถูกเผยแพร่ออกไปทั่วโลกสร้างความโกรธแค้นแก่ประชาชนในกลุ่มประเทศมุสลิม เป็นอย่างยิ่ง หลังจากเหตุการณ์นี้เป็นเวลามากกว่า 2 ปี ความรุนแรงใน 3 จังหวัดชายแดนภาคได้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอดในระดับความรุนแรงแตกต่างกันไป

เหตุการณ์ความรุนแรงใน 3 จังหวัดชายแดนภาคได้ที่ปรากฏขึ้นตลอดระยะเวลากว่า 2 ปีนี้ ส่งผลให้เกิดเป็นความขัดแย้งทางความคิดและจิตใจอย่างลึกซึ้งต่อคนไทยทั้งชาติ จึงเป็นแรงบันดาลใจให้ข้าพเจ้าสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมภายใต้หัวข้อเรื่องความสะเทือนใจในสังคมปัจจุบัน โดยแสดงออกถึงความรู้สึกที่ตึงเครียด ความกดดัน ความขัดแย้งและความรุนแรง ซึ่งเป็นสภาวะทางอารมณ์และความสะเทือนใจของข้าพเจ้าที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม

1.2 แนวความคิดการสร้างสรรค์

ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมชุดนี้ ข้าพเจ้ามีแนวความคิดว่า บทบาทและพฤติกรรมของมนุษย์ย่อมมีเหตุที่มาของบทบาท พฤติกรรมและการกระทำนั้นรองรับเสมอ ไม่ว่าจะเป็นสภาวะทางจิตใจ อารมณ์พื้นฐานของมนุษย์ เช่น โลภะ โทสะ โมหะ กิเลส ตัณหาและบริบทของชีวิตต่างๆ เช่น สภาพเศรษฐกิจ ศาสนา สังคม วัฒนธรรม เป็นต้น หากเหตุที่มาดังกล่าวนี้อยู่ในสภาวะที่ไม่ปกติ บทบาท พฤติกรรมและการกระทำของมนุษย์ผู้นั้นจะผิดเพี้ยนและนำไปสู่ความขัดแย้ง สร้างความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น เกิดเป็นปัญหาสังคม

เหตุการณ์ความรุนแรงใน 3 จังหวัดชายแดนภาคได้ มีความสอดคล้องกับแนวความคิดของข้าพเจ้าเป็นอย่างดี จึงนำมาเป็นเรื่องราวและเนื้อหาในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์นี้ เพื่อเป็นการชี้้นำกระตุ้นเตือน ตลอดจนเป็นการเปิดพื้นที่ทางความคิดในมุมมองของศิลปะให้เห็นถึงผลอันเลวร้ายของความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสังคมไทยและเป็นการสะท้อนสภาวะสังคมไทยร่วมสมัยอีกด้วย

1.3 วัตถุประสงค์การสร้างสรรค์

1. เพื่อศึกษา ค้นหาแนวทางสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่มีลักษณะเฉพาะตัว
2. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมที่สื่อถึงความรู้สึกอารมณ์สะเทือนใจ อันเป็นผลกระทบจากเหตุการณ์ในสังคมไทยปัจจุบัน
3. เพื่อศึกษา ค้นคว้าแนวทางการสร้างสรรค์งานศิลปกรรมที่เป็นแนวทางแก่นักเรียน นักศึกษาศิลปะที่สนใจศิลปะเชิงสังคมและสามารถพัฒนาต่อไป อันจะเป็นการขยายขอบเขต

การสร้างสรรค์ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

1.4 ขอบเขตการศึกษา

ปฏิบัติงานสร้างสรรค์ศิลปกรรมรูปแบบจิตรกรรม 2 มิติ ในกระบวนแบบ (Style) การแสดงออกทางพลังอารมณ์ (Expression) อันเป็นผลกระทบทางอารมณ์และจิตใจต่อเหตุการณ์ความรุนแรงใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้วยกรรมวิธีจิตรกรรมสีน้ำมันบนผ้าใบและการใช้ร่องรอยของฝีแปรงอย่างอิสระ จำนวน 7 ชิ้น

1.5 ขั้นตอนการสร้างสรรค์

1. ศึกษา ค้นคว้าข้อมูลภาพข่าวจากสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น ภาพข่าวจากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ไทยรัฐ ข่าวสด มติชน คมชัดลึก บางกอกโพสต์และสื่อสิ่งพิมพ์อื่นที่เกี่ยวข้อง
2. นำภาพข่าวมาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ขึ้นเป็นภาพร่างตามความคิด จินตนาการที่เป็นอารมณ์ความรู้สึกส่วนตัว
3. ปฏิบัติงานสร้างสรรค์โดยนำภาพแบบร่างมาขยาย

1.6 คำศัพท์และคำอธิบายศัพท์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์

1. Abstract Art ศิลปะนามธรรม หมายถึง ศิลปะที่มีแบบอย่างที่ยกความรู้สึกหรืออารมณ์ออกจากที่เป็นจริงและแสดงให้ปรากฏถึงสุนทรียภาพ
2. Expression การแสดงออก หมายถึง การแสดงความคิด อารมณ์ ความรู้สึก ความหมาย ออกมาให้ปรากฏเป็นรูปแบบ ด้วยถ้อยคำหรือสัญลักษณ์
3. Expressionist หมายถึง ศิลปินในศิลปะลัทธิ Expressionism หรือศิลปินที่แสดงอารมณ์แบบศิลปะลัทธิ Expressionism
4. Figurative Art ศิลปะรูปลักษณะ หมายถึง ศิลปกรรมที่แสดงรูปลักษณะคน สัตว์และสิ่งอื่น ๆ ที่พบเห็นในธรรมชาติ รวมถึงรูปลักษณะดังกล่าวจะเปลี่ยนแปลงหรือบิดผันไปจากธรรมชาติ บางส่วนไม่เหมือนจริงแล้วก็ตาม มีความหมายที่ตรงข้ามกับศิลปะนามธรรม
5. Representation การเป็นตัวแทน หมายถึง การแสดง การเป็นสัญลักษณ์ให้ การทำหน้าที่แทนอีกสิ่งหนึ่ง

บทที่ 2

ศิลปะกรรมที่เกี่ยวข้อง

การสร้างสรรคผลงานวิธานพันธ์หัวข้อเรื่อง ความสะเทือนใจในสังคมปัจจุบัน แม้จะเป็นการสร้างสรรคขึ้นในบริบทของสังคมไทย มุ่งแสดงออกตามความรู้สึกของตนเอง และค้นหาวิธีการสร้างสรรคเฉพาะตัวเป็นสำคัญ แต่กระบวนแบบ (style) ของผลงานมีความใกล้เคียง และสอดคล้องกับการสร้างสรรคของกลุ่มศิลปินในอดีตบางประการ กลุ่มศิลปินหรือลัทธิศิลปะเหล่านี้ได้แก่ลัทธิศิลปะ Expressionism ลัทธิศิลปะ Abstract Expressionism และลัทธิศิลปะ Neo Expressionism ซึ่งลัทธิศิลปะทั้ง 3 มีแนวทางประการหนึ่งที่สอดคล้องกัน คือ การสำแดงออกทางพลังอารมณ์ (Expression) ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญ นอกจากนี้ข้าพเจ้าได้รับอิทธิพลจาก Larry Rivers ศิลปิน Pop Art ชาวอเมริกัน ที่สร้างสรรคงานด้วยการใช้รอยฝีแปรงแบบลัทธิศิลปะ Abstract Expressionism และใช้ภาพถ่ายเหตุการณ์ต่างๆ เป็นต้นแบบในการสร้างงาน

2.1 ลัทธิศิลปะ Expressionism

มีบทบาทและเคลื่อนไหวอยู่ในระหว่างช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่ 1 ในประเทศเยอรมัน มีบทบาทอยู่ 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่ม Die Brücke เกิดขึ้นในปี ค.ศ.1905 ที่เมือง Dresden และยุติบทบาทในปี ค.ศ.1913
2. กลุ่ม Der Blaue Reiter เกิดขึ้นในปี ค.ศ.1911 ที่เมือง Munich และยุติบทบาทเมื่อเกิดสงครามโลกครั้งที่ 1 ปี ค.ศ.1914

แนวความคิดเป็นการนำเรื่องราวสังคมในยุโรปที่เสื่อมโทรมทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจและศิลปวัฒนธรรม แสดงออกอย่างตรงไปตรงมาและรุนแรง มีการบิดเบือนรูปทรงเพื่อสนองความรู้สึกที่บีบคั้น อึดอัด ใช้สีที่สดฉูดฉาด น้ำหนักที่เข้มข้น ศิลปะแนวนี้เน้นหนักในความรู้สึกของเนื้อหา และการแสดงออกอันลึกซึ้งจากความรู้สึกและอารมณ์ของศิลปิน เป็นการแสดงออกที่สัมพันธ์กับทฤษฎีทางจิตวิทยา ดังนั้น การแสดงเรื่องราวจึงมีแนวโน้มทางจิตวิทยามากกว่าความชัดเจนทางธรรมชาติ (สงวน รอดบุญ. 2533 : 64) ศิลปิน Expressionism ได้วางรากฐานการแสดงออกของอารมณ์ความรู้สึก และประสบการณ์ภายในของศิลปินออกมา (จิระพัฒน์ พิตรปรีชา. 2545 : 140)

ศิลปินคนสำคัญของกลุ่ม Die Brücke

Ernst Ludwig Kirchner

Karl Schmidt Rottluff

Eric Heckel

Emil Nolde

ศิลปินคนสำคัญของกลุ่ม Der Blaue Reiter

Franz Marc

Wassily Kandinsky

August Macke

Max Beckman

ภาพที่ 2.1 Karl Schmidt Rottluff. Conversation. 1926. สีน้ำมันบนผ้าใบ. 61 x 80 เซนติเมตร

ผลงานของ Rottluff แสดงลักษณะการใช้รอยฝีแปรง การปวดป่ายและสีส้มในแบบ Expressionism การป่ายพู่กันเป็นเส้นด้วยที่ทาท่กล้าหาญนี้ เป็นลักษณะเด่นของเขา

ภาพที่ 2.2 Max Beckmann. Night. 1918. สีน้ำมันบนผ้าใบ. 133 x 154 เซนติเมตร

Beckmann นิยมใช้เรื่องราวที่เกี่ยวกับบาปบุญคุณโทษตามหลักศาสนา สะท้อนสภาพสังคมยุโรปยุคก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 ด้วยกรรมวิธีเฉพาะที่โดดเด่น คือ การใช้สีสดแรง นำหนักเข้มข้น และการตัดเส้นรอบนอกของรูปทรงด้วยสีดำ

2.2 ลัทธิศิลปะ Neo Expressionism

ศิลปะแบบ Neo Expressionism มีจุดกำเนิดขึ้นราวๆ ปลายทศวรรษที่ 1970 และเป็นที่ยู้งักกันอย่างกว้างขวางราวต้นทศวรรษที่ 1980 จนกระทั่งถึงกลางทศวรรษที่ 1980 คำว่า Neo Expressionism ถูกนำมาใช้ครั้งแรกอย่างไรไม่มีเอกสารยืนยันชัดเจน แต่ปี ค.ศ. 1982 ได้แพร่หลายออกไปในฐานะของคำที่เรียกงานศิลปะแนวใหม่ในเยอรมันและอิตาลี (Atkins. 1990 : 110 - 111) ส่วนคำว่า Trans avantgarde นั้น Achile Bonito Oliva นักวิจารณ์ศิลปะชาวอิตาลีเป็นผู้นำมาใช้เป็นครั้งแรก ต่อมาจึงใช้เรียกรวมไปกับคำว่า Neo Expressionism (Atkins. 1990 : 157) โดยมีนัยยะถึงงานของศิลปินรุ่นใหม่ ที่มองย้อนกลับไปสู่ผลงานของศิลปินในอดีตและพัฒนาสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ด้วยความรู้สึกและแนวความคิดของผู้คนร่วมสมัย (จิระพัฒน์ พิตรปรีชา. 2545 : 367)

ศิลปะ Neo Expressionism มีปฏิกริยาต่อต้านงานศิลปะ Conceptual Art และศิลปะในกลุ่ม Modernist โดยย้อนกลับไปสู่สร้างสรรค์ผลงานกรรมวิธีจิตรกรรม ได้รับแรงบันดาลใจจากศิลปะ Modern Art และศิลปะก่อน Modern Art ศิลปินกลุ่มนี้ละทิ้งศิลปะแบบ Minimal Art ที่มีข้อจำกัด และศิลปะ Conceptual Art ที่ชี้ขาดต่อการแสดงออกทางอารมณ์ พวกเขาได้ใช้การแสดงความรู้สึกอย่างรุนแรงและใช้ความหมายที่ในอดีตเป็นสิ่งต้องห้ามด้วยอากัปกิริยาของรูปทรงคน และการแสดงออกในเชิงอุปมาอุปไมย ศิลปะ Neo Expressionism นับเป็นจุดเปลี่ยนแปลงสำคัญจากยุคสมัยใหม่ไปสู่ยุคหลังสมัยใหม่ (Post Modern)

เป็นการยากยิ่งที่จะระบุถึงลักษณะโดยทั่วไปหรือเนื้อหาสาระของศิลปะ Neo Expressionism เพราะศิลปะนี้ได้รับจินตภาพจากหลายแหล่ง อาทิเช่น ข่าวดาตหัวของหนังสือพิมพ์ ความฝันเพียงแบบศิลปะ Surrealism ไปถึงเทพนิยายคลาสสิกและนิยายนำเอา ตลอดจนการอ้างอิงถึงศิลปะ Expressionism อันเป็นตัวแทนของวัฒนธรรมในประวัติศาสตร์ของประเทศเยอรมัน

มีการใช้รูปแบบที่หลากหลายไปตามลักษณะเฉพาะของศิลปิน ผลงานเน้นความเป็น Figurative Art แสดงออกในแบบ Representation และนิยมใช้ลักษณะการพรรณนาเล่าเรื่องหรือการอุปมาอุปไมย ใช้สัญลักษณ์ที่ยากต่อการตีความเพราะเป็นสัญลักษณ์เฉพาะตัวของศิลปิน

ผลงานสะท้อนถึงสภาวะของจิตใจ อันเป็นผลกระทบจากสังคมในโลกยุคใหม่ การต่อต้านรสนิยมของชนชั้นกลาง ความเสื่อมโทรมของวิถีชีวิตและวัฒนธรรม ความไม่แน่นอนของชีวิต ความหวาดวิตกอันเนื่องมาจากสงคราม ชีวิตที่บริโภคนกระทั่งตัดขาดจากรากเหง้าวัฒนธรรมดั้งเดิม การใช้ชีวิตอย่างฟุ่มเฟือยขาดสติ ซึ่งศิลปินนำเสนอผ่านเรื่องราวเทพนิยายปกรณัม ประวัติศาสตร์ ความเชื่อศาสนา อารมณ์แบบ โรแมนติกและกามารมณ์ (Atkins. 1990 : 110 - 157)

โดยภาพรวมมีการแสดงออกอย่างรุนแรง ด้วยการใช้สีที่สดฉูดฉาดหรือสีมืดคล้ำและรอยฝีแปรงที่หยาบปาดป้ายอย่างอิสระ การเขียนรูปทรงอย่างง่าย ๆ มุมมองหรือองค์ประกอบของภาพที่ดูแปลกประหลาดต่างจากมุมมองในชีวิตประจำวัน มีการลดทอนรูปทรงหรือบางครั้งผสมผสานรูปทรงต่างชนิดต่างประเภทในภาพเดียวกัน กรรมวิธีใช้กระบวนการทางจิตรกรรมเป็นหลัก บางครั้งใช้วัสดุหลากหลายชนิดปะติดลงในภาพ

ศิลปินที่มีชื่อเสียง

กลุ่ม Neo Expressionism ในประเทศเยอรมัน

Markus Lupertz

A.R. Penck

Georg Baselitz

Anselm Kiefer

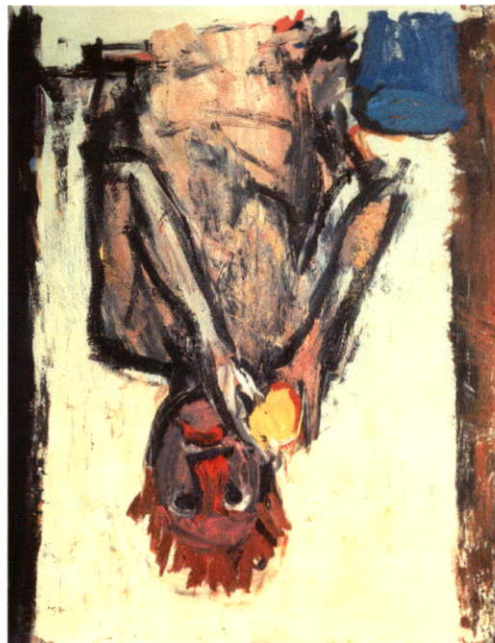
กลุ่ม Transavantgard ในประเทศอิตาลี

Sandro Chia

Mimmo Paladino

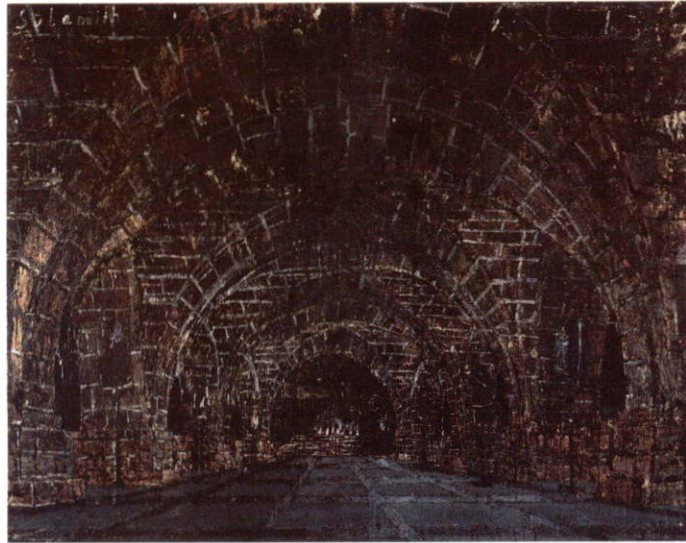
Enzo Cucchi

Francesco Clemente

ภาพที่ 2.3 Georg Baselitz. Orange Eater II. 1981. สีน้ำมันบนผ้าใบ. 146 x 114 เซนติเมตร

Baselitz เป็นศิลปินที่มั่นคงในการสร้างสรรค์ผลงานแบบ Figurative แสดงออกด้วยรอย ฝีแปรงที่หยาบรุนแรงรวมถึงการนำเสนอผลงานในลักษณะกลับหัวทำให้ผลงานของเขามีการแสดงออก ทางอารมณ์อย่างที่สุด

ภาพที่ 2.4 Anselm Kiefer. Sulamith. 1983. เทคนิคผสม. 200 x 300 เซนติเมตร

ผลงาน Anselm เต็มไปด้วยสัญลักษณ์ เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของเยอรมัน กรรมวิธี ในการสร้างสรรค์ที่สลับซับซ้อน นิยมใช้บรรยายภาพในงานที่ดูอึดอัด หดหู่ เขาใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ เช่น ฟาง เถ้าถ่าน ไฟหู หรือสถานที่ของเหตุการณ์สำคัญทำให้บางครั้งยากต่อการตีความ

2.3 ลัทธิศิลปะ Abstract Expressionism

ลัทธิศิลปะนี้เป็นการผสมผสานกันระหว่างศิลปะนามธรรม (Abstract Art) กับลัทธิ Expressionism มีหลักการอยู่ที่การแสดงออกอย่างอิสระและการใช้สีสดใส แสดงสภาวะทางอารมณ์ของศิลปิน ซึ่งเกิดขึ้นโดยฉับพลันด้วยองค์ประกอบบริสุทธิ์ คือ ปราศจากเรื่องราวและรูปทรงที่รู้เรื่อง เป็นการหลุด พ้นจากการพึ่งพาอาศัยธรรมชาติ

ศิลปินกลุ่มนี้นำหลักการการเกิดขึ้นโดยฉับพลันของจิตไร้สำนึก การนึกฝัน การสังเกตจาก ศิลปินกลุ่มเซอเรียลลิสต์ ทำให้พวกเขาปฏิเสธการสร้างงานที่มีการไตร่ตรองล่วงหน้า รวมถึงการค้นหา กรรมวิธีการต่าง ๆ เช่น สีลาของรอยฝีแปรงหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้งาน ให้มีความสำคัญกับค่าน้ำหนัก อ่อนแก่ สีและองค์ประกอบของภาพเพราะถือว่าเป็นสิ่งสำคัญในการกระตุ้นเร้าจิตประสาทของผู้ชม นอกจากนี้ได้ขยายขอบเขตการสร้างสรรค์โดยนำเอาวิธีการใช้พู่กันในศิลปะเซน ศิลปะจีนและศิลปะ ญี่ปุ่นมาประยุกต์ใช้ด้วยทำให้เกิดกระบวนการสร้างสรรค์งานที่พิเศษ ไปจากแบบแผนเดิมของจิตรกรรม

เช่น การใช้แปรงขนาดใหญ่ การเท ราว สลัด หยดหยอดสีลงบนผ้าใบหรืออาจจะตัดแปลงอุปกรณ์การวาดภาพ เช่น ต่อด้ามพู่กันให้ยาวมากขึ้นทำให้ยากต่อการควบคุม เป็นผลให้เกิดร่องรอยของพู่กันที่มีอิสระ ศิลปินบางคนอาจใช้สีทาการเคลื่อนไหวของร่างกายเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสร้างงานด้วย (กำจร สุนพงษ์ศรี. 2528 : 312)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าศิลปะ Abstract Expressionism มีฐานความคิดมาจากศิลปะนามธรรมและการแสดงออกทางศิลปะ Expressionism แต่ได้พัฒนาขยายขอบเขตการสร้างสรรค์ทั้งทางด้านรูปแบบและกรรมวิธีให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น กระตุ้นเร้าสายตาผู้ดูมากขึ้น ศิลปิน มีเสรีภาพที่จะแสดงออกอย่างไร้ขีดจำกัดและหลุดพ้นไปจากแนวทาง การสร้างจิตรกรรมแบบดั้งเดิม โดยสิ้นเชิง

ศิลปินคนสำคัญ เช่น

Jackson Pollock

Robert Motherwell

Willem de Kooning

Franz Kline

Sam Francis

ภาพที่ 2.5 Franz Kline. Mahoning. 1959. สีนํ้ามันบนผ้าใบ. 203 x 254 เซนติเมตร

ผลงานของ Kline แสดงการใช้รอยฝีแปรงขนาดใหญ่ ด้วยที่ท่าคล้ายกับการเขียนตัวอักษรของจีน แสดงโครงสร้างของรอยแปรงสีคำตัดกับพื้นภาพสีขาว ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหวรุนแรง แต่หนักแน่นเต็มไปด้วยพลังที่เข้มแข็ง

ภาพที่ 2.6 Sam Francis. Shining Back. 1958. สีน้ำมันบนผ้าใบ. 202 x 134 เซนติเมตร

ผลงานของ Francis ให้ความรู้สึกแตกต่างจากผลงานของ Kline งานของเขาใช้สีที่สนุกสนาน มีชีวิตชีวา ปลดปล่อยให้สีไหลย้อยอย่างอิสระ ดูเหมือนสวนดอกไม้ที่ ดอกไม้หลากสีกำลังเบ่งบานภายใต้ แสงแดดที่สดใส

2.4 อิทธิพลทางศิลปะ

ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของศิลปินในระยะแรกเริ่มนั้น ยากจะหลีกเลี่ยงอิทธิพลทางศิลปะจากศิลปินที่ตนชื่นชอบ การศึกษาทางด้านประวัติศาสตร์ศิลป์ก็มีส่วนสำคัญทำให้เกิด การซึมซับ รับรู้แนวทางการสร้างสรรค์ของศิลปินในยุคสมัยต่างๆ จนเป็นต้นแบบหรือเป็นแบบอย่างขึ้น การได้รับ อิทธิพลทางศิลปะเป็นการเรียนรู้สำคัญประการหนึ่ง เพราะเป็นการเปิดโลกทัศน์ ขยายขอบเขตของ จินตนาการ รู้จักวิเคราะห์ เปรียบเทียบให้ประโยชน์โดยตรงต่อการสร้างสรรค์

ศิลปินที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ของข้าพเจ้ามีอยู่หลายคน กล่าวเฉพาะผู้ที่มีอิทธิพลเป็น แบบอย่างให้ศึกษา วิเคราะห์ เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้มี 3 คน คือ Willem de Kooning Larry Rivers และ Leon Golub ผลงานของศิลปินทั้ง 3 เป็นแบบอย่างและขยาย ความคิดจินตนาการคนละแง่มุม ซึ่งแต่ละแง่มุมที่ได้รับอิทธิพลมานั้นถูกนำมาปรับเปลี่ยนให้สอดคล้อง กับอุปนิสัย ความชอบและทักษะพื้นฐานของข้าพเจ้า ไม่ได้นำมาใช้โดยตรง

2.4.1 Willem de Kooning

Willem de Kooning เกิดเมื่อปี ค.ศ. 1904 ที่เมือง Rotterdam ประเทศเนเธอร์แลนด์ เสียชีวิตในปี ค.ศ. 1997 ที่ Long Island ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นจิตรกรชาวอเมริกันเชื้อชาติ Dutch ระหว่างปี ค.ศ. 1916-24 ศึกษาศิลปะที่ Academy of Art แห่งเมือง Rotterdam ในปี ค.ศ. 1926 เขาย้ายไปพำนัก ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา ระยะเวลาประกอบอาชีพทางพานิชศิลป์และงานออกแบบตกแต่ง (ค.ศ. 1927-1935) หลังจากปี ค.ศ. 1935 เขาเริ่มทำงานศิลปะอย่างจริงจัง ปี ค.ศ. 1948 สอนศิลปะที่ Black Mountain College และปี ค.ศ. 1950 ที่ The School of Fine Arts มหาวิทยาลัย Yale เขาได้รับเชิญเข้าร่วมแสดงในมหกรรมศิลปะ Documenta ครั้งที่ 2 3 และ 6 ปี ค.ศ. 1959 1964 และ 1976 ตามลำดับ (The Prestel Dictionary of Art and Artists in the 20th Century. 2000 : 184)

ผลงานของ de Kooning ในระยะแรกเป็นการแสดงสภาวะของความจริงและความเป็นนามธรรมร่วมกัน ทำให้ผลงานมีลักษณะเป็นกึ่งนามธรรม (Semi - Abstract) ต่อมาจึงพัฒนามาเป็นจิตรกรรมแบบ Abstract Expressionism อย่างแท้จริง แต่ลักษณะของผลงานที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของเขาคั้งแต่แรกเริ่ม คือ การใช้ร่องรอยของพู่กันที่ดูรุนแรง รวดเร็ว ฉับพลันอย่างกล้าหาญ รวมถึงการใช้สีสะอาดสดใสทำให้ผลงานของเขาดูเด่นสะดุดตา (กัจจกร สุนพงษ์ศรี. 2528 : 322) สาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้ผลงานของ de Kooning มีลักษณะพิเศษไม่เหมือนใคร คือ การได้รับการฝึกฝนอย่างเข้มงวดตามแบบวิทยาการศิลปะดั้งเดิมของยุโรป (เดวิด โรแซนด์. 1985 : 49)

ผลงานชุด ผู้หญิง ที่เขาเริ่มสร้างสรรค์ขึ้นตั้งแต่ปี ค.ศ. 1950 นำชื่อเสียงแก่ de Kooning เป็นอย่างมาก เป็นจุดเปลี่ยนสำคัญในชีวิตเพราะผลงานชุดนี้ได้รับการวิจารณ์ทั้งในด้านบวกและด้านลบ ภาพผู้หญิงในผลงานชุดนี้มีความแตกต่างจากภาพผู้หญิงในงานจิตรกรรมโดยทั่วไป แม้จะแสดงด้วยสีสว่างสดใส แต่ผู้หญิงในภาพของเขานั้นดูเศร้า เนื้อตัวบิดเบี้ยว ฉีกขาด บางคนมีลักษณะฟันยื่น หน้าอกโต แต่งตัวหยาบกร้าน ภาพผลงานเหล่านี้มีลักษณะทางจิตวิทยาแฝงอยู่อย่างมาก แสดงถึงความพยายามอย่างมั่นใจในสิ่งที่เขาสร้างสรรค์ (เดวิด โรแซนด์. 1985 : 50-59)

ข้าพเจ้าสนใจผลงาน Willem de Kooning ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกรรมวิธีการใช้รอยฝีแปรง ที่ให้ความรู้สึกฉับพลัน รวดเร็วและรุนแรง ซึ่งรอยฝีแปรงทำให้เกิดการแปรเปลี่ยนในความสัมพันธ์ระหว่างรูปทรงกับพื้นภาพอย่างซับซ้อนสอดคล้องกับแนวทางการแสดงออกที่ต้องการ

ภาพที่ 2.7 Willem de Kooning. Woman and Bicycle. 1953. สีน้ำมันบนผ้าใบ. 194 x 124 เซนติเมตร

ภาพที่ 2.8 Willem de Kooning. Door to the River. 1960. สีน้ำมันบนผ้าใบ. 203 x 177 เซนติเมตร

ผลงานทั้งสองของ de Kooning แสดงการใช้รอยฝีแปรงที่มีความสลับซับซ้อน รวดเร็ว จับพลัน เป็นลักษณะพิเศษเฉพาะตัว ภาพ Women and Bicycle แสดงให้เห็นถึงวิธีการทำงานของเขา ได้เป็นอย่างดีคือ การเขียนด้วยรอยฝีแปรงทับซ้อนกันหลายครั้งในทิศทางต่าง ๆ กัน วาดทางด้านตั้งบ้าง ด้านนอนบ้าง ภาพ Door to the River เป็นอีกภาพที่มีชื่อเสียง แสดงถึงพลังของรอยฝีแปรงขนาดใหญ่

2.4.2 Larry Rivers

Larry Rivers ศิลปิน Pop Art ชาวอเมริกัน เกิดเมื่อ ปี ค.ศ. 1923 ที่ Bronx เมือง New York ประเทศสหรัฐอเมริกา เขาเริ่มอาชีพแรกของชีวิตด้วยการเป็นนักดนตรี Jazz โดยเล่น Saxophon เพราะเรียนจบมาทางด้านดนตรี ในปี ค.ศ. 1947 - 48 เขาเริ่มศึกษาศิลปะกับ Hans Hofmann ปี ค.ศ. 1948 - 51 เรียนทางด้านศิลปะศึกษาที่มหาวิทยาลัย New York เขาได้รับเชิญเข้าร่วมในมหกรรมศิลปะ Documenta ครั้งที่ 3 4 และ 6 ในปี ค.ศ. 1964 1969 และ 1977 ตามลำดับ (The Prestel Dictionary of Art and Artists in the 20th Century. 2000 : 274)

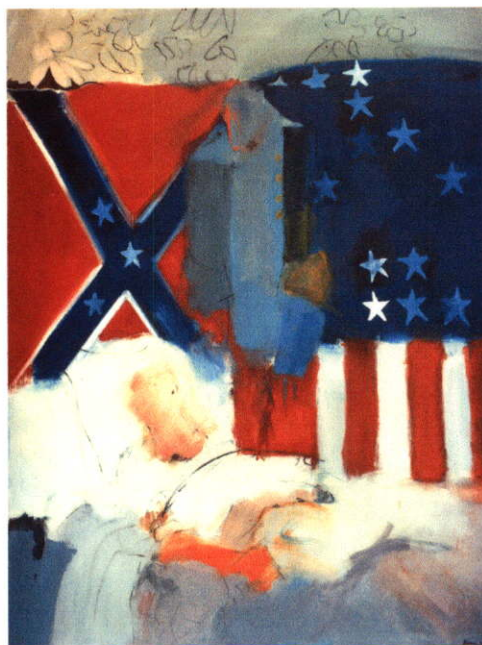
ผลงานของ Rivers แสดงให้เห็นถึงจินตภาพเหมือนจริงในแบบ PoP Art ภาพของเขา ดูเหมือนภาพจากความทรงจำ ความรู้สึกโหยหาอดีต ผสมผสานกับเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของอเมริกาและชีวิตประจำวันของตนเอง งานของเขาเชื่อมโยงระหว่างศิลปะ Abstract Expressionism กับ PoP Art เข้าด้วยกัน

Rivers มักจะใช้ภาพถ่ายเป็นจุดเริ่มต้นในการสร้างสรรค์ไม่ว่าจะเป็นภาพถ่ายเหตุการณ์ ภาพบุคคล ภาพจากสื่อสิ่งพิมพ์ ภาพโฆษณาภาพเหล่านั้นถูกวาดขึ้นโดยใช้ร่องรอยปาดป้ายของฝีแปรง อย่างมีชีวิตชีวาตามแบบศิลปะ Abstract Expressionism แต่รอยฝีแปรงของ Rivers ไม่ใช่ การแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึกภายในแต่อย่างใด เขาหยิบยืมร่องรอยฝีแปรงของศิลปิน Abstract Expressionism มาใช้เพื่อสร้างจุดสนใจ กระตุ้นเร้าสายตาของผู้ดูและเป็นสิ่งกั้นกลางระหว่างผู้ชม กับจินตภาพซึ่งมีที่มาจากภาพถ่าย งานของ Rivers เต็มไปด้วยลักษณะการผสมผสาน เช่น การใช้ รูปทรงคนหรือสิ่งของที่เป็นรูปธรรมกับพื้นหลังที่เป็นนามธรรม เขาได้นำทุกสิ่งทุกอย่างที่เขาได้พบเห็น รับรู้หรืออ่านมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างงานอยู่เสมอ (จิระพัฒน์ พิตรปรีชา. 2545 : 273-274)

ข้าพเจ้าสนใจผลงาน Larry Rivers ในความคิดที่นำภาพจากเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน และภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ มาผสมผสานกับการใช้รอยฝีแปรงที่ฉับไว เร้าสายตาที่ Rivers นำมาจาก ศิลปะลัทธิ Abstract Expressionism การนำอิทธิพลทางศิลปะจากศิลปินในอดีตมาใช้ในการความหมายใหม่ ทำให้การวาดภาพจากภาพถ่ายของเขามีประเด็นที่น่าสนใจมากขึ้น

ภาพที่ 2.9 Larry Rivers. Europe I. 1959. สีน้ำมันบนผ้าใบ. 180 x 120 เซนติเมตร

ภาพที่ 2.10 Larry Rivers. The last Civil War Veteran. 1959. สีน้ำมันบนผ้าใบ. 150 x 115 เซนติเมตร

Rivers นำภาพจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการสร้างสรรค์ของเขาเสมอ ไม่ว่าจะเป็นภาพถ่าย ในกรอบครัว ภาพเหตุการณ์ทางสังคมหรือประวัติศาสตร์จากหนังสือพิมพ์ นิตยสารทั่วไป

แม้แต่ภาพถ่ายผลงานของศิลปินต่าง ๆ ที่เขาชื่นชอบและจะเห็นได้ว่าเขานำการใช้รอยฝีแปรงในแบบ Abstract Expressionism มาใช้ทำให้ภาพดูมีชีวิตชีวาเร้าใจ

2.4.3 Leon Golub

ศิลปินชาวอเมริกัน เกิดเมื่อ ปี ค.ศ. 1922 ที่เมือง Chicago ปัจจุบันพำนักอยู่ที่ New York ประเทศสหรัฐอเมริกา เริ่มต้นด้วยการศึกษาทางด้านประวัติศาสตร์ศิลปะและจิตรกรรมที่ Chicago ในปี ค.ศ. 1956 - 1964 พำนักที่เมือง Florence และ Paris เริ่มเป็นอาจารย์สอนศิลปะตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1970 ที่ Rutgers University เมือง New Brunswick Golub เป็นศิลปินที่ประสบความสำเร็จมากผู้หนึ่ง ได้รับรางวัลศิลปะและปริญญาคุณวุฒิจิตกิตติมศักดิ์หลายครั้ง

ผลงานในยุคแรกเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมและเทพนิยายต่าง ๆ ซึ่งเป็นแนวคิดหลักของเขา รูปทรงที่เขาใช้มีพื้นฐานมาจากประติมากรรมของกรีกโบราณ ซึ่งนำมาเป็นสัญลักษณ์ของแนวเรื่องเพื่อแสดงถึงวิกฤตแห่งการดำรงอยู่ของชีวิตมนุษย์ Golub มีความมั่นคงและยึดมั่นในแนวทางศิลปะแบบแสดงรูปสัญลักษณ์ (Figurative Art) ตามแบบลัทธิศิลปะ Expressionism เขามีทัศนคติในการปฏิเสธผลงาน Abstract เพราะเห็นว่าไม่มีเนื้อหาสาระที่น่าสนใจ

จากปี ค.ศ.1965 เป็นต้นมา เขามุ่งการสร้างสรรค้ไปในแนวเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสงครามและความรุนแรงจากการใช้อำนาจ ลักษณะเฉพาะตัวที่โดดเด่นปรากฏให้เห็นจากการวาดภาพทหารรับจ้าง ซึ่งปรากฏอยู่ในภาพเสมอ Golub สร้างสรรค้ผลงานด้วยการนำรูปภาพจากหนังสือพิมพ์มาตัดต่อ ดัดแปลงหรือนำมารวมเข้าด้วยกันแล้วจัดเป็นองค์ประกอบใหม่ขึ้น

การรวมเอาข้อความต่าง ๆ จากสื่ออันเป็นลักษณะเฉพาะตัวอีกอย่างหนึ่ง ทำให้ผลงานของเขาเป็นดังเช่น รายงานข่าวที่น่าเหยียดหยัน เพราะผลงานเขาย้อนกลับมาต่อต้านสิ่งที่เห็นว่าเป็นเหตุการณ์จริงที่สูญหายไปจากภาพข่าวของบรรดาสื่อต่าง ๆ (The Prestel Dictionary of Art and Artists in the 20th Century. 2000 : 137-138) นอกจากการวาดภาพด้วยรอยฝีแปรงที่ดูหยาบและรูปคนที่ดูแข็ง กระด้างแล้ว เขามักจะใช้พื้นหลังเป็นสีแบน ๆ คล้ายกับภาพเขียนของตะวันตก ดูราวกับว่าพยายามเชื่อมโยงลักษณะทางนามธรรมที่เขาเห็นว่าไร้สาระให้เกิดสาระขึ้นใหม่ด้วยวิธีการสร้างสรรค์ของเขา

ข้าพเจ้าสนใจผลงานของ Leon Golub ในส่วนที่เขาสร้างจินตภาพของคนขึ้น โดยนำภาพจากหนังสือพิมพ์มาดัดแปลง จนเกิดเป็นองค์ประกอบใหม่ขึ้น ซึ่งตรงกับแนวคิดในการสร้างภาพต้นแบบของข้าพเจ้า รวมถึงการนำเสนอเหตุการณ์ความรุนแรงของสังคมร่วมสมัยเช่นเดียวกัน

ภาพที่ 2.11 Leon Golub. Interrogation II. 1981. สีอะครายลิกบนผ้าใบ. 304 x 420 เซนติเมตร

ภาพที่ 2.12 Leon Golub. Mercenaries IV. 1980. สีอะครายลิกบนผ้าใบ. 305 x 584 เซนติเมตร

Golub นำภาพจากหนังสือพิมพ์มาตัดต่อ ดัดแปลง เป็นผลงานที่มีลักษณะเฉพาะตัวโดดเด่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งรูปคนที่เขาเขียนด้วยพู่กันอย่างหยาบ ๆ มีลักษณะแข็งกระด้างคล้ายงานประติมากรรม รอยพู่กันแบบนี้ทำให้เกิดพื้นผิวที่สะดุดตา

บทที่ 3

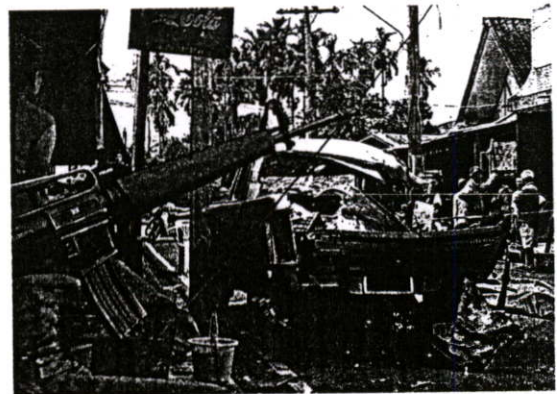
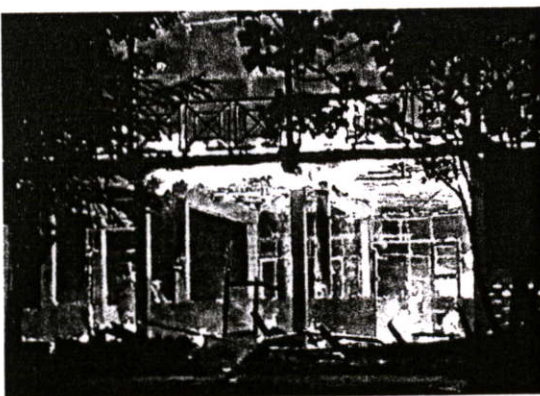
วิธีดำเนินการสร้างสรรค์

จากเหตุการณ์ความรุนแรงใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่สร้างความสะเทือนใจ จนเกิดเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งานวิทยานิพนธ์นี้ ข้าพเจ้าได้ข้อมูลเบื้องต้นจากสื่อสิ่งพิมพ์เป็นหลัก คือ ภาพจากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ไทยรัฐ ข่าวสด มติชน คมชัดลึก บางกอกโพสต์และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ภาพข้อมูลเหล่านี้ไม่ได้เก็บรวบรวมในลักษณะของฐานข้อมูลที่อ้างอิงเหตุการณ์ สถานที่หรือวันเวลาแต่เป็นการเก็บรวบรวมตามความสนใจเป็นสำคัญ

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้าพเจ้านำภาพที่รวบรวมไว้มาวิเคราะห์ เกิดเป็นจินตภาพใหม่ตามอารมณ์ความรู้สึกและความสะเทือนใจ จินตภาพที่เกิดขึ้นใหม่นี้จะเป็นเค้าโครงเบื้องต้นของการทำภาพร่าง ภาพบางภาพอาจให้จินตนาการได้โดยตรง แต่ภาพบางภาพต้องทำการวิเคราะห์แยกย่อย ตัดทอน แล้วจึงนำไปจัดวางร่วมกับภาพอื่น ๆ เพื่อให้ได้องค์ประกอบที่ตรงตามความคิดและอารมณ์ความรู้สึก

จินตภาพที่เกิดขึ้นนี้คือ การแปรข้อเท็จจริงของสภาวะภายนอกเข้าสู่กระบวนการสร้างสรรค์ตามอารมณ์ส่วนตัวภายใน ซึ่งข้อเท็จจริงของเหตุการณ์จะเป็นแรงกระตุ้นเร้าจินตนาการให้เกิดจินตภาพที่เด่นชัดขึ้น

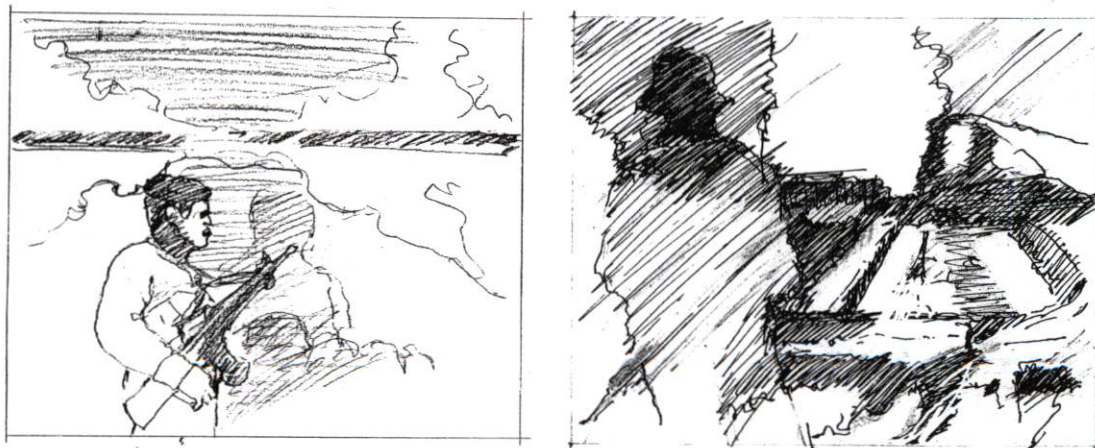
ภาพที่ 3.1 ตัวอย่างภาพข่าวจากหนังสือพิมพ์

ภาพที่ 3.2 ตัวอย่างภาพถ่ายจากหนังสือพิมพ์

3.2 การทำภาพร่าง

จินตภาพที่เกิดจากการวิเคราะห์ในเบื้องต้น จะถูกสังเคราะห์ขึ้นเป็นภาพร่าง เพื่อลดขั้นตอนให้กระชับและสามารถปรับแก้ไขภาพร่างได้อย่างรวดเร็ว ข้าพเจ้าจึงทำภาพร่างเป็นลายเส้นง่าย ๆ และกำหนดโครงสร้างของภาพไว้คร่าว ๆ ให้สอดคล้องกับเรื่องราว

ภาพที่ 3.3 ตัวอย่างภาพร่างลายเส้น

ภาพที่ 3.4 ตัวอย่างภาพร่างลายเส้น

3.3 การสร้างสรรค์

เมื่อได้ภาพร่างจำนวนหนึ่ง ข้าพเจ้าจะคัดเลือกภาพร่างที่ตรงความรู้สึกและจินตนาการมากที่สุดหนึ่งหรือสองภาพ เพื่อนำไปเป็นต้นแบบขยายเป็นผลงานจริงต่อไป

กรรมวิธีทางจิตรกรรมที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานนั้น สีน้ำมันบนผ้าใบเป็นสื่อการแสดงผลออกที่มีคุณสมบัติเหมาะสมในการป้ายปาดด้วยฝีแปรง เป็นกรรมวิธีที่ตอบสนองต่ออารมณ์ได้ตรงที่สุด

ในขณะที่ปฏิบัติงาน ข้าพเจ้าใช้วิธีการตอบโต้อย่างทันทีทันใด ปล่อยให้อารมณ์ความรู้สึกในขณะนั้นเป็นไปอย่างอิสระ ควบคุมการแสดงผลออกเท่าที่จำเป็น ให้ความบังเอิญหรือบางสิ่งบางอย่างที่อยู่นอกเหนือการควบคุมขณะนั้นเป็นส่วนสำคัญในการสร้างสรรค์ด้วย การไม่คาดการณ์ล่วงหน้าหรือวางแผนการทำงานจนเสร็จสมบูรณ์ในภาพร่าง ทำให้มีอิสระสามารถแสดงผลออกได้ตามอารมณ์ความรู้สึกอย่างเต็มที่

นอกจากอุปกรณ์การวาดภาพพื้นฐานทั่วไป เช่น พู่กัน แปรง เกรียง บางครั้งใช้วัสดุอื่น ๆ เข้ามาช่วยในการวาดภาพด้วยเช่น ฟองน้ำผ้า รวมถึงการปล่อยให้สีในบางแห่งไหลย้อยสร้างร่องรอยที่ให้ผลทางสายตาแตกต่างไปจากรอยพู่กันหรือรอยแปรง นอกจากนี้ยังใช้สีอะครายลิกอย่างเจือจางทำร่องรอยหรือคราบสีเป็นพื้นหลังของภาพ รวมถึงการปล่อยให้เห็นรอยร่างของดินสอ

บทที่ 4

การวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์

ผลการปฏิบัติงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ หัวข้อเรื่อง ความสะท้อนใจในสังคมปัจจุบัน เป็นผลงานจิตรกรรม ด้วยกรรมวิธีสีน้ำมันบนผ้าใบ ขนาด 150 x 180 เซนติเมตร จำนวน 5 ชิ้น และขนาด 180 x 150 เซนติเมตร จำนวน 2 ชิ้น รวมทั้งสิ้น 7 ชิ้น สามารถวิเคราะห์ความคิดและกระบวนการสร้างสรรค์ได้ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ผลงานโดยรวม

4.1.1 เรื่องราว (Subject)

เหตุการณ์ความรุนแรงใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

4.1.2 เนื้อหา (Content)

แสดงความคิดในเรื่องความขัดแย้ง ความรุนแรง ความตึงเครียด ภายใต้แนวเรื่อง (Theme) ที่เกี่ยวกับสังคม

4.1.3 การแสดงออก (Expression)

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้มีการแสดงออกในกระบวนการแบบศิลปะแนวสำแดงพลังอารมณ์ (Expressionism) ด้วยการใช้รอยฝีแปรงอย่างอิสระ โครงสีที่หม่นคล้ำและสีที่มีน้ำหนักตัดกันอย่างรุนแรง รวมถึงการใช้สัญลักษณ์ทางความคิด

4.1.4 สัญลักษณ์ (Symbolic)

รูปทรงที่เป็นสัญลักษณ์ทางความคิด ได้แก่

ทหาร	สัญลักษณ์	อำนาจรัฐ
คน	สัญลักษณ์	ผู้คนในท้องถิ่น
ธงชาติ	สัญลักษณ์	ชาติ เอกภาพ
อาวุธปืน	สัญลักษณ์	ความรุนแรง การใช้อำนาจ
ไฟ	สัญลักษณ์	ความรุนแรง การทำลายล้าง
ซากวัตถุ	สัญลักษณ์	ความสูญเสีย สิ่งที่ถูกทำลาย

4.1.5 ทัศนธาตุ (Visual Elements)

ทัศนธาตุหลัก ได้แก่

สี ใช้สี 2 ลักษณะเป็นคู่ขัดแย้งกัน คือ โครงสีที่หม่นเข้ม เช่น สีน้ำตาล สีเขียว สีน้ำเงิน สีดำตัดกับสีสดสว่างของสีแดง สีส้ม สีเหลืองและสีขาว

รูปทรง	ใช้รูปทรงแบบ Representation และใช้เป็นสัญลักษณ์
พื้นผิว	เกิดจากร่องรอยของแปรงและคราบสีที่เกิดจากการปล่อยให้ไหลย้อยหรือรอยคราบที่เกิดจากการเช็ด
พื้นที่ว่าง	ใช้เป็นพื้นหลังของภาพ ไม่แสดงมิติมากนัก
น้ำหนัก	เป็นสิ่งสำคัญในงานไม่น้อยไปกว่าสีหรือรูปทรง ใช้น้ำหนักที่เข้มหรือดำตัดกับสีขาวเพื่อเน้นความขัดแย้ง อารมณ์รุนแรงหรือสร้างบรรยากาศที่หม่นสลัว กดดัน ตึงเครียด

4.1.6 องค์ประกอบ (Composition)

โครงสร้างหลักขององค์ประกอบเน้นการจัดวางที่แสดงถึงความขัดแย้ง เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหา

4.2 การวิเคราะห์ผลงานรายชิ้น

จากการวิเคราะห์ให้เห็นภาพโดยรวมของการสร้างสรรค์ ในหัวข้อนี้จะเป็นการวิเคราะห์ผลงานเป็นรายชิ้น

4.2.1 ผลงานชิ้นที่ 1

โครงสร้างภาพเป็นเส้นแนวตั้งตัดกับเส้นแนวนอนเน้นถึงความขัดแย้ง ใช้โครงสร้างสีเขียวหม่นคล้ำน้ำหนักเข้มตัดกับสีขาว รอยฝีแปรงของสีสว่างปาดป้ายเป็นจังหวะกระจายทั้งภาพ ทำให้พื้นผิวหน้าของผลงานเกิดการเคลื่อนไหวสัมพันธ์กัน (ภาพที่ 4.7 หน้า 29)

4.2.2 ผลงานชิ้นที่ 2

โครงสร้างหลักเป็นรูปสามเหลี่ยมกลับหัวแสดงถึงความไม่มั่นคง ความเคลื่อนไหวสอดคล้องกับภาพทวารที่กำลังก้าวเดิน สีสดของธงชาติเป็นสัญลักษณ์สำคัญตัดกับสีเขียวหม่นน้ำหนักของภาพที่เข้มเกือบดำตัดกับสีขาว นำลักษณะนามธรรมมาผสมผสาน เช่น การเปิดรูปทรงให้กลมกลืนไปกับส่วนของพื้นหลังและแถบสีของธง เน้นทิศทางของรอยแปรงให้พุ่งลงจุดเท้าของทวารเพิ่มการเคลื่อนไหวของภาพ (ภาพที่ 4.8 หน้า 30)

4.2.3 ผลงานชิ้นที่ 3

ใช้ข้อมูลภาพเดียวกับผลงานชิ้นที่ 2 แต่เน้นการสร้างสรรค์ในลักษณะนามธรรมมากขึ้น ภาพทวารปรากฏขึ้นจากพื้นหลังภาพที่เป็น โครงสร้างรูปสี่เหลี่ยมซับซ้อนทำให้เกิดพลังการเคลื่อนไหว ใช้ฝีแปรงอย่างอิสระผสมผสานกับบางส่วนของภาพที่เป็นรอยคราบสีไหลย้อยให้ผลทางสายตาที่ซับซ้อน การใช้โครงสร้างยังคงลักษณะสีเขียว หม่นคล้ำตัดกับสีแดงและสีสว่างขาวเช่นเดิม (ภาพที่ 4.9 หน้า 31)

4.2.4 ผลงานชิ้นที่ 4

โครงสร้างแบ่งเป็น 4 ส่วนด้วยการจัดวางน้ำหนักคำตัดกับน้ำหนักขาว ภาพให้ความรู้สึกที่แปลกออกไปในเรื่องบรรยากาศที่ดูลึกกลับ เรื่องราวจากเหตุการณ์จริงถูกลดความสำคัญลง เน้นการแสดงออกทางศิลปะ เน้นจังหวะการเคลื่อนไหวจากการจัดวางน้ำหนัก จากทิศทางของรอยฝีแปรงโดยภาพรวมแม้ยังไม่เหมาะสมลงตัวแต่ทำให้เกิดแนวคิดที่แตกต่างออกไป (ภาพที่ 4.10 หน้า 32)

4.2.5 ผลงานชิ้นที่ 5

ใช้โครงสร้างของภาพเป็นเส้นเฉียงตัดกัน โครงสีเข้มเกือบดำของแง่มุมอาคารตัดกับสีสดสว่างของเปลวไฟให้ผลในเรื่องความขัดแย้ง ความรุนแรง ด้วยโครงสร้างและน้ำหนักของภาพที่ให้ความรู้สึกได้อย่างชัดเจนนี้ ทำให้ข้าพเจ้าลดความสำคัญของทหารและคนลงให้เลือนลางอยู่ในบรรยากาศของเงามืด เพื่อไม่ให้จุดเด่นในภาพแข่งกัน (ภาพที่ 4.11 หน้า 33)

4.2.6 ผลงานชิ้นที่ 6

ยังคงใช้โครงสร้างของเส้นเฉียงตัดกันเป็นโครงสร้างหลักของภาพ โครงสีและน้ำหนักของภาพยังคงลักษณะที่ขัดแย้ง รูปทหารซ่อนอยู่ในบรรยากาศที่มีคล้ำตัดกับบรรยากาศสีสดร้อนแรงแทนค่าเปลวไฟ เน้นความคิดเรื่องความขัดแย้งอย่างรุนแรง (ภาพที่ 4.12 หน้า 34)

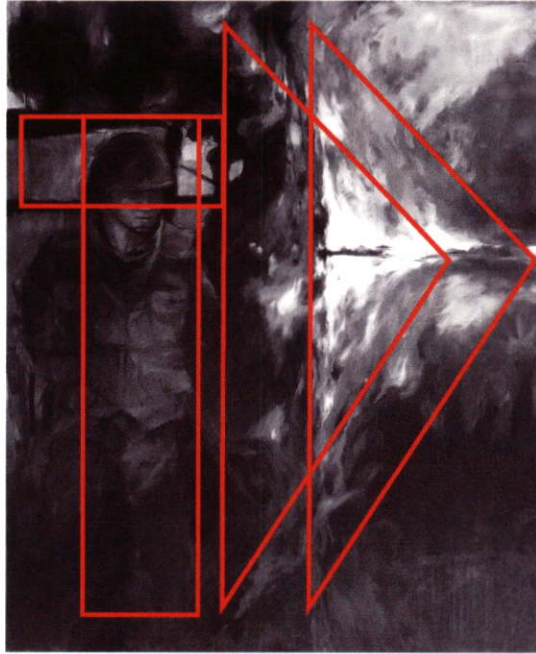
4.2.7 ผลงานชิ้นที่ 7

โครงสร้างโดยรวมคล้ายภาพที่ 1 น้ำหนักเข้มและอ่อนจัดวางให้มีความสัมพันธ์กันเกิดเป็นจังหวะการเคลื่อนไหวต่อเนื่องทั่วผิวหน้าของภาพ ผลงานชิ้นนี้เน้นการจัดภาพเพื่อแสดงความรู้สึกผ่านโครงสร้างทางนามธรรมเป็นสำคัญ โดยซ่อนเรื่องราวแรงบันดาลใจให้เลือนลางคลุมเครือแสดงออกถึงความตึงเครียด กดดันด้วยโครงสร้างที่มีหม่น โครงสร้างน้ำหนักที่ตัดกันรุนแรงระหว่างขาวกับดำหรือสีที่สดกับสีดำ คู่ความขัดแย้งเหล่านี้ข้าพเจ้าใช้แสดงแทนค่าอารมณ์ความรู้สึกภายในแทนการบอกเล่าเป็นเรื่องราวที่ชัดเจน (ภาพที่ 4.13 หน้า 35)

4.3 การวิเคราะห์โครงสร้างองค์ประกอบ

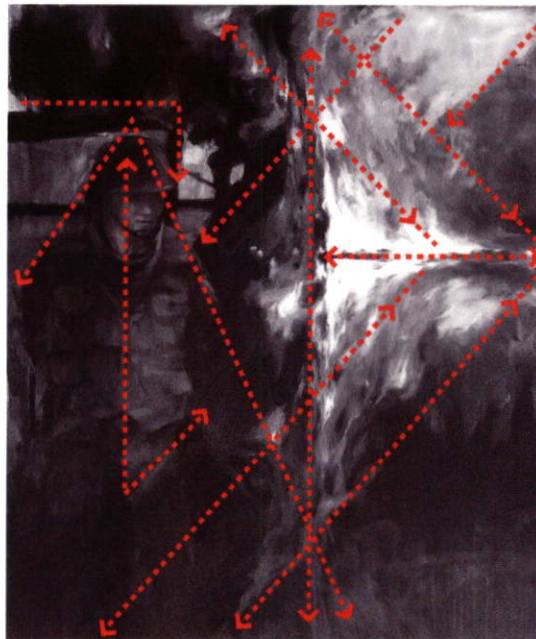
นำผลงานจำนวน 2 ชิ้น เพื่อมาวิเคราะห์ในเชิงลึกถึงโครงสร้างองค์ประกอบที่ให้ผลทางสายตาของผู้ชมอันจะนำไปสู่กระบวนการรับรู้ทางอารมณ์ต่อไป ได้แก่

1. ภาพ ความสะเทือนใจในสังคมปัจจุบัน หมายเลข 5. 2549. สีนํ้ามันบนผ้าใบ. 180 x 150 เซนติเมตร (ภาพที่ 4.1 4.2 4.3)
2. ภาพ ความสะเทือนใจในสังคมปัจจุบัน หมายเลข 7. 2549. สีนํ้ามันบนผ้าใบ. 150 x 180 เซนติเมตร (ภาพที่ 4.4 4.5 4.6)

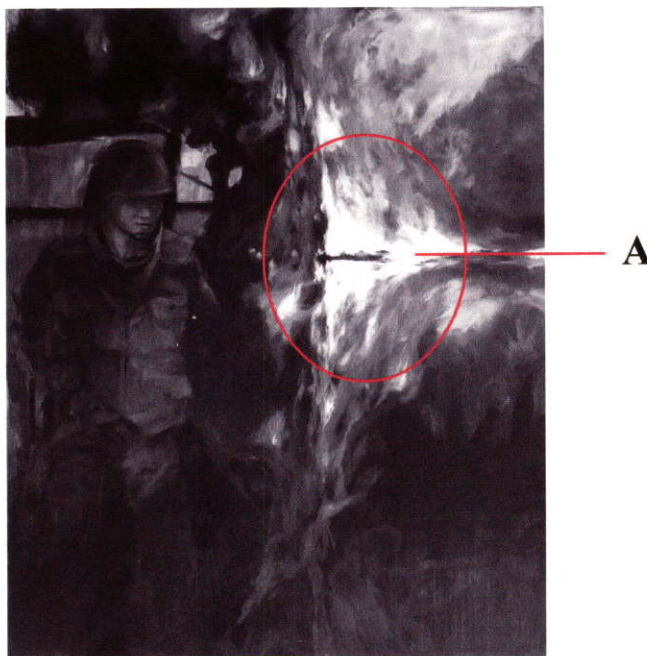
ภาพที่ 4.1 แสดงโครงสร้างองค์ประกอบหลัก

โครงสร้างหลักประกอบด้วยรูปทรงสามเหลี่ยม 2 รูปวางตัดกัน ภาพถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วน มีปริมาณพื้นที่ใกล้เคียงกัน ส่วนเด่นของภาพ คือ แนวของเปลวไฟที่ถูกโซนตัดกับรูปทหารในเงามืด ภาพแสดงความสมดุลแบบอสมมาตร เน้นถึงความขัดแย้ง

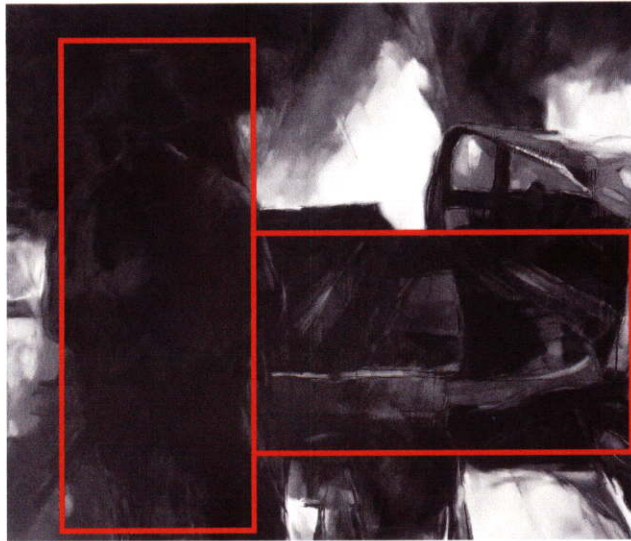
ภาพที่ 4.2 แสดงโครงสร้างทิศทาง

แม้ว่าโครงสร้างหลักไม่มีความซับซ้อนมากนัก แต่จากการจัดวางน้ำหนักและโครงสร้างที่มีความขัดแย้งกันรุนแรง รวมถึงร่องรอยการปาดป้ายสีแปร่งทำให้ภาพนี้เกิดการเคลื่อนไหวในทิศทางต่างๆ อย่างซับซ้อน

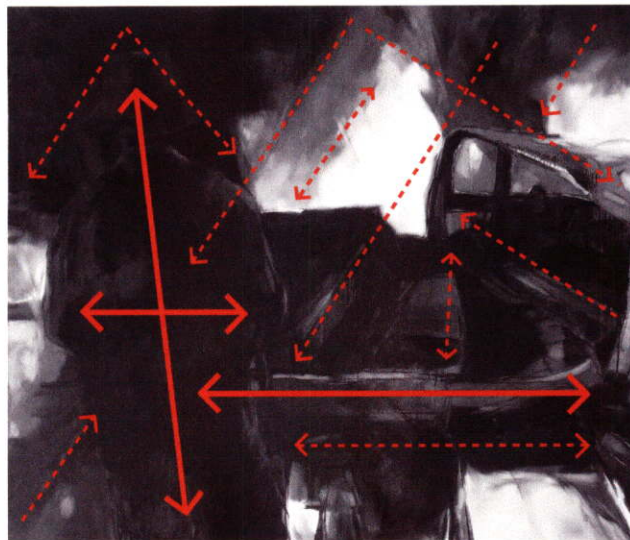
ภาพที่ 4.3 แสดงจังหวะน้ำหนักอ่อนแก่

ภาพนี้ต้องการเน้นความรุนแรงของเปลวไฟที่เป็นสัญลักษณ์ของการทำลายล้าง จึงลดทอนรูปทรงอื่นให้ดูเลือนลาง น้ำหนักภาพค่อนข้างหม่นเข้มเพื่อเน้นน้ำหนักสว่างของเปลวไฟ (ตำแหน่ง A) เอกภาพของงานชิ้นนี้จึงเป็นเอกภาพที่เกิดจากความขัดแย้งของน้ำหนัก สีและทิศทางการเคลื่อนไหวขององค์ประกอบ

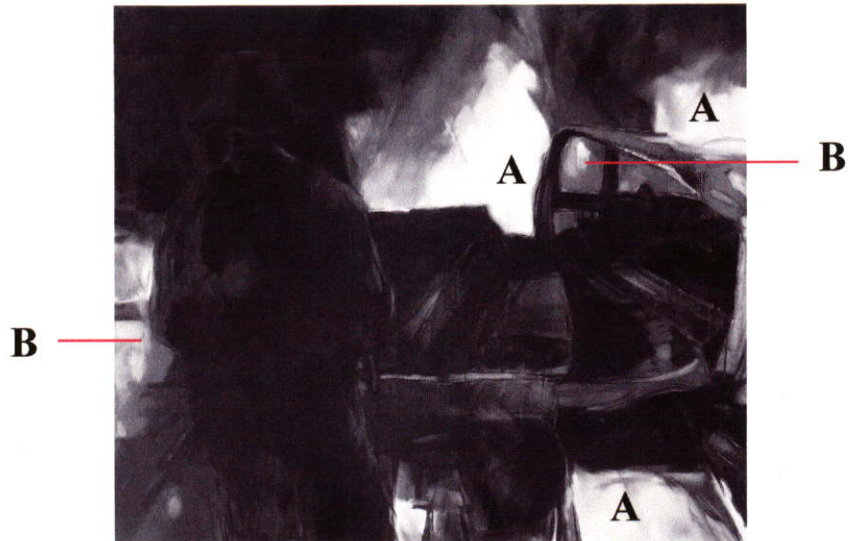
ภาพที่ 4.4 แสดงโครงสร้างองค์ประกอบหลัก

โครงสร้างหลักเป็นการประสานกันของรูปเหลี่ยมอย่างง่าย ๆ แต่ให้ความรู้สึกหนักแน่น ดึงเครียด ความสมดุลในภาพเป็นความสมดุลแบบอสมมาตร จุดสนใจของภาพอยู่ที่ความคลุมเครือกลืนหายไปกับ โครงซากรถยนต์ของรูปทหาร

ภาพที่ 4.5 แสดงโครงสร้างทิศทาง

จากโครงสร้างหลักที่เรียบง่ายแต่เน้นร่องรอยของผีแปร่ง น้ำหนักอ่อนแก่ ทำให้เกิดทิศทาง การเคลื่อนไหวทางสายตาอย่างต่อเนื่อง ชับซ้อน โดยมีรูปทหารที่เลื่อนหายไปกับพื้นหลังเป็นรูปทรงหลักนำสายตาของผู้ชม

ภาพที่ 4.6 แสดงจังหวะน้ำหนักอ่อนแก่

ภาพนี้ต้องการให้เกิดเอกภาพจากการประสานของน้ำหนักอ่อนแก่เป็นสำคัญ จึงจัดวางจังหวะของน้ำหนักขาว (ตำแหน่ง A) ไว้โดยรอบกลุ่มน้ำหนักเข้ม ทำให้น้ำหนักเข้มโดดเด่นขึ้น นอกจากนี้ได้วางจังหวะของสีสดสว่างที่แทนค่าเปลวไฟเพื่อเป็นการเร้าสายตาของผู้ชมเพิ่มขึ้น (ตำแหน่ง B)

4.3 สรุปผลการวิเคราะห์

วิทยานิพนธ์ชุดนี้ ข้าพเจ้าพบนิยยะสำคัญในการสร้างสรรค์ที่พอสรุปได้ คือ

1. ถ้าภาพข้อมูลเบื้องต้นแสดงเรื่องราวเหตุการณ์ชัดเจน จะส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึก ในขณะที่ปฏิบัติงานเป็นอย่างยิ่ง เช่น ภาพผลงานชิ้นที่ 2 3 5
2. การจินตนาการ โดยการผสมผสานเหตุการณ์หลายๆ เรื่องเข้าด้วยกัน อาจจะทำให้แง่มุมทางองค์ประกอบ แต่การตอบโต้ทางอารมณ์ขณะปฏิบัติงาน ไม่มีพลังมากนัก เช่น ภาพผลงานชิ้นที่ 1 4
3. การให้ความสำคัญต่อการแสดงออกทางศิลปะ สร้างสรรค์ตามความจำเป็นทางอารมณ์ และความรู้สึกภายใน โดยซ่อนเรื่องราวไว้ในรูปทรงที่เป็นสัญลักษณ์ เป็นการสร้างสรรค์ที่ข้าพเจ้าค้นพบว่าให้ความพึงพอใจมากที่สุด เช่น ภาพผลงานชิ้นที่ 5 6 7

กล่าวโดยภาพรวม ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้เป็นการแสดงออกโดยอาศัยหลักเอกภาพแห่งความขัดแย้งเป็นสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นความขัดแย้งของน้ำหนัก ความขัดแย้งของสี ความขัดแย้งของทิศทางผีแปร่ง ซึ่งสอดคล้องกับเรื่องราวและเนื้อหาทางความคิด ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกพึงพอใจในผลที่เกิดขึ้นซึ่งเป็นองค์ความรู้ใหม่ของตน มีความสุขและผ่อนคลายในการทำงาน เกิดความมั่นใจในแนวทางการสร้างสรรค์ของตนเองต่อไปในอนาคต

ผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 4.7 ความสะเทือนใจในสังคมปัจจุบัน หมายเลข 1. 2549. สีน้ำมันบนผ้าใบ. 150x180 เซนติเมตร.

ภาพที่ 4.8 ความสะอาดใจในสังคมปัจจุบัน หมายเลข 2. 2549. สีน้ำมันบนผ้าใบ. 150x180 เซนติเมตร.

ภาพที่ 4.9 ความสะเทือนใจในสังคมปัจจุบัน หมายเลข 3. 2549. สีน้ำมันบนผ้าใบ. 150 x 180 เซนติเมตร.

ภาพที่ 4.10 ความสะเทือนใจในสังคมปัจจุบัน หมายเลข 4. 2549. สีน้ำมันบนผ้าใบ. 150x180 เซนติเมตร.

ภาพที่ 4.11 ความสะเทือนใจในสังคมปัจจุบัน หมายเลข 5. 2549. สีน้ำมันบนผ้าใบ. 150x180 เซนติเมตร.

ภาพที่ 4.12 ความสะเทือนใจในสังคมปัจจุบัน หมายเลข 6. 2549. สีน้ำมันบนผ้าใบ. 150 x 180 เซนติเมตร.

ภาพที่ 4.13 ความสะเทือนใจในสังคมปัจจุบัน หมายเลข 7. 2549. สีน้ำมันบนผ้าใบ. 150 x 180 เซนติเมตร

บทที่ 5

สรุปผลการสร้างสรรค์และข้อเสนอแนะ

ผลงานศิลปกรรมในวิทยานิพนธ์ชุดนี้สร้างสรรค์ขึ้นภายใต้หัวข้อเรื่อง ความสะเทือนใจ ในสังคมปัจจุบัน ได้รับแรงบันดาลใจจากเหตุการณ์ความรุนแรงใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ส่งผลให้เกิดเป็นความขัดแย้งทางความคิดและจิตใจอย่างลึกซึ้งของคนไทยทั้งชาติ เพราะเหตุของเหตุการณ์มีจำนวนมากมายที่ถูกทำร้าย เช่นฆ่าอย่างทารุณ ไร้เมตตาธรรมและมนุษยธรรม เหตุการณ์ความรุนแรงนี้มีพื้นฐานความเป็นมายาวนานนับร้อยปี เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต การเมือง วัฒนธรรม ความเชื่อและศาสนาของคนไทยที่เรียกว่าชาวไทยมลายูซึ่งมีความแตกต่างจากวิถีชีวิตของคนไทยส่วนใหญ่ เหตุการณ์ความรุนแรงนี้มีอยู่อย่างต่อเนื่อง รุนแรงบ้างสงบบ้างตามเหตุปัจจัยที่เกี่ยวพัน ดังปรากฏเป็นข่าวสารในสื่อต่างๆ ตลอดระยะเวลากว่า 2 ปี ที่ผ่านมา

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ ข้าพเจ้ามีแนวความคิดว่า บทบาทและพฤติกรรมของมนุษย์ย่อมมีเหตุที่มาของบทบาท พฤติกรรมและการกระทำนั้นรองรับเสมอ ไม่ว่าจะเป็นสภาวะทางจิตใจ อารมณ์พื้นฐานของมนุษย์ เช่น โสกะ โทสะ โมหะ กิเลส ตัณหาและบริบทของชีวิตต่างๆ เช่น สภาพเศรษฐกิจ ศาสนา สังคม วัฒนธรรม เป็นต้น หากเหตุที่มาดังกล่าวนี้อยู่ในสภาวะที่ไม่ปกติบทบาท พฤติกรรมและการกระทำของมนุษย์ผู้นั้นจะผิดเพี้ยนและนำไปสู่ความขัดแย้ง สร้างความเดือดร้อนแก่ผู้อื่นเกิดเป็นปัญหาสังคมขึ้น

เหตุการณ์ความรุนแรงใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความสอดคล้องกับแนวความคิดของข้าพเจ้า จึงนำมาเป็นเรื่องราวและเนื้อหาในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ เพื่อเป็นการชี้นำ กระตุ้นเตือน ตลอดจนเป็นการเปิดพื้นที่ทางความคิดในมุมมองของศิลปะ ให้เห็นถึงผลอันเลวร้ายของความรุนแรงที่เกิดขึ้นและเป็นการสะท้อนสภาวะของ สังคมไทยร่วมสมัยอีกด้วย

ในการสร้างสรรค์ของข้าพเจ้าแม้จะเป็นการสร้างสรรค์ขึ้นในบริบทของสังคมไทย มุ่งแสดงออกตามความรู้สึกของตนเองและค้นหาวิธีการสร้างสรรค์เฉพาะตัวเป็นสำคัญ แต่กระบวนแบบ (style) ของผลงานมีความใกล้เคียงและสอดคล้องกับการสร้างสรรค์ของกลุ่มศิลปินในอดีตอยู่บางประการ กลุ่มศิลปินหรือลัทธิศิลปะเหล่านี้ได้แก่ ลัทธิศิลปะ Expressionism ลัทธิศิลปะ Abstract Expressionism และลัทธิศิลปะ Neo Expressionism ซึ่งลัทธิศิลปะทั้ง 3 มีแนวทางประการหนึ่งที่สอดคล้องกัน คือ การสำแดงออกทางพลังอารมณ์ (Expression)

นอกจากนี้ข้าพเจ้ายังได้รับอิทธิพลการสร้างสรรค์ที่เป็นแบบอย่างให้ศึกษา วิเคราะห์ เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุดนี้ 3 คนคือ Willem de Kooning Larry Rivers และ Leon Golub ผลงานของศิลปินทั้ง 3 นี้ เป็นแบบอย่างและขยายความคิดข้าพเจ้าคนละแง่มุม ซึ่งแต่ละแง่มุมที่รับอิทธิพลมาไม่ได้นำมาใช้โดยตรง แต่นำมาปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับอุปนิสัย ความชอบและทักษะพื้นฐานของตนเอง

กระบวนการสร้างสรรค์เริ่มจากการนำภาพข่าวจากสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ เดลินิวส์ ไทยรัฐ ข่าวสด มติชน ฯลฯ มาเป็นจุดเริ่มต้นทางความคิดและทำการวิเคราะห์ภาพข้อมูลเหล่านี้ จากนั้นจึงสังเคราะห์ให้เป็นไปตามอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด กระทั่งได้ภาพร่างตามจินตนาการ

ภาพร่างนี้ได้นำมาขยายสร้างสรรค์เป็นผลงานจิตรกรรม กรรมวิธีสีน้ำมันบนผ้าใบ แสดงออกด้วยการใช้ร่องรอยของฝีแปรงอย่างอิสระ ผ่านรูปทรงที่เป็นสัญลักษณ์ทางความคิด เช่น รูปทหาร ปืน คน ไฟ ธงชาติ ซากวัตถุต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อแทนค่าถึงอำนาจ ความรุนแรง การทำลายล้าง ความสูญเสีย ภายใต้โครงสร้างที่มีน้ำหนักคัดค้านรุนแรง ในกระบวนการแบบ (style) ศิลปะแนวสำแดงพลังอารมณ์ (Expressionism) ผลงานแสดงถึงความรู้สึกที่ตึงเครียด ความกดดัน ความขัดแย้งและความรุนแรง ซึ่งเป็นสภาวะของอารมณ์และความสะเทือนใจของข้าพเจ้าในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม

จากวิกฤตการณ์ความรุนแรงใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ แนวความคิดและกรรมวิธีทางจิตรกรรมที่มีลักษณะเฉพาะตัวดังกล่าว ทำให้เกิดผลงานวิทยานิพนธ์ศิลปะจำนวน 7 ภาพ ตามวัตถุประสงค์อย่างน่าพึงพอใจ เป็นการบันทึกสภาวะสังคมในรูปของผลงานศิลปกรรม สิ่งสำคัญอย่างยิ่งคือการค้นพบแนวทางการสร้างสรรค์ที่สามารถพัฒนาสืบเนื่องต่อไปและอาจจะเป็นแนวทางแก่นักเรียน นักศึกษาศิลปะที่สนใจศิลปะเชิงสังคม อันจะเป็นการขยายขอบเขตการสร้างสรรค์ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ประสบการณ์ที่ได้รับจากการสร้างสรรควิทยานิพนธ์ชุดนี้มีข้อเสนอแนะแก่ผู้สนใจการสร้างสรรค์โดยใช้เรื่องราวของสังคมนำไปเป็นข้อคิด ดังนี้

การสร้างสรรค์ที่ใช้เรื่องราวเหตุการณ์ร่วมสมัย ซึ่งเป็นเรื่องที่อยู่ในการรับรู้ของประชาชนนั้นมีทั้งส่วนดีและส่วนเสีย ส่วนดี คือ ผู้ชมสามารถรับรู้การแสดงออกของศิลปินได้เป็นอย่างดี ทำให้การสื่อสารระหว่างศิลปินและผู้ชมเป็นไปได้ง่ายขึ้น เรื่องราวที่อยู่ในการรับรู้มีส่วนช่วยให้ผู้ชมสนใจผลงานมากขึ้น ส่วนข้อเสียคือ เรื่องราวหรือเหตุการณ์ร่วมสมัยมีความแรงและโดดเด่น ทำให้ศิลปินมุ่งแสดงเรื่องราวของเหตุการณ์ มุ่งเสนอข้อเท็จจริงมากเกินไปทำให้ขาดสัญลักษณ์ทางความคิด ขาดทัศนะส่วนตัว ขาดจินตนาการ ทำให้กระบวนการสร้างสรรค์ทางศิลปะด้อยลง ดังนั้น การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะแนวทงนี้ศิลปินต้องวางน้ำหนักของเรื่องราวและการแสดงออกทางศิลปะให้เหมาะสม สมดุลกัน

กรรมวิธีการแสดงออกที่เน้นการแสดงออกอย่างฉับพลัน ใช้การเผชิญหน้าตอบโต้กับผืนผ้าใบโดยตรงอย่างไรก็ตาม ศิลปินจะต้องมีการวางแผนการทำงานไว้ล่วงหน้า จัดลำดับขั้นตอนให้ชัดเจนเพราะการสร้างสรรค์ไม่ว่าจะด้วยวิธีการใด ๆ สติสัมปชัญญะ สำนึกและการตระหนักรู้ในสิ่งที่ตนกระทำย่อมเป็นสิ่งสำคัญอยู่เสมอ ข้าพเจ้าหวังว่า หากมีผู้สนใจนำไปเป็นข้อคิดจะยังประโยชน์ต่อการสร้างสรรค์สืบไปไม่มากก็น้อยอย่างแน่นอน

บรรณานุกรม

- กำจร สุนพงษ์ศรี. 2528. ศิลปะสมัยใหม่. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- จิระพัฒน์ พิตรปรีชา. 2545. โลกศิลปะศตวรรษที่ 20. กรุงเทพฯ : เมืองโบราณ.
- ชลูด นิมเสมอ. 2531. องค์ประกอบของศิลปะ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- พจนานุกรมศัพท์ศิลปะ อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. 2530. กรุงเทพฯ :
ราชบัณฑิตยสถาน.
- รุ่ง แก้วแดง. 2548. สงครามและสันติสุข @ ชายแดนภาคใต้. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
มติชน.
- โรแซนด์, เดวิด. 1985. "วิลเลม เดอ คู닝, จิตรกรชั้นครู." เสรีภาพ. (67) : 49-57.
- สงวน รอดบุญ. 2533. ลัทธิและสกุลช่างศิลปะตะวันตก. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สุจิตต์ วงษ์เทศ. 2548. "คำนำบรรณาธิการ." หน้า (10)-(11). ใน ประวัติศาสตร์ "ปกปิด"
ของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ รัฏฐปัตตานี ใน "ศรีวิชัย" เก่าแก่กว่ารัฐสุโขทัยใน
ประวัติศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : มติชน.
- The American Art Book. 1999. London : Phaidon.
- Atkins, Robert. 1990. Art Speak. New York : Abbeville Press.
- Archer, Michael. 1997. Art Since 1960. London : Thames and Hudson.
- Elger, Dietmar. 1994. Expression. Koln : Benedite Tashen.
- Honnef, Klaus. 1992. Contemporary Art. Koln : Benedite Tashen.
- Hunter, Sam. 1990. Larry Rivers. Barcelona : Ediciones Poligrafa, S.A..
- The Prestel Dictionary of Art and Artist in the 20th Century. 2000. Munich : Prestel
Verlag.
- Sims, Patterson. 1985. Whitney Museum of American Art. New York : Whitney
Museum of American Art.
- The 20th Century Art Book. 1996. London : Phaidon.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	นายธีรยุทธ จันทร์เพ็ชร
วัน เดือน ปีเกิด	13 ตุลาคม 2502
สถานที่เกิด	นครสวรรค์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านพักข้าราชการวิทยาลัยช่างศิลป์ ถ. ฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร 10520
สถานที่ทำงาน	วิทยาลัยช่างศิลป์ ถ. ฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร 10520
ประวัติการศึกษา	ศิลปบัณฑิต (จิตรกรรม) คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร